

**Společné funkce
Archivace
Tabulka
Generátor sestav**

uživatelská příručka
CSH software 2009

OBSAH

SPOLEČNÉ FUNKCE	3
Základní pravidla pro ovládání programů	5
Ovládání databázových oken	5
Nástrojová lišta	9
Navigátor	10
Hledání záznamu	11
Filtr	12
Rychlá filtrace	13
Editační pole	13
Tisky	15
Uživatelské sestavy	17
Prohlížení výstupních sestav	19
Hromadné akce	20
Tvůrce výrazů	20
DALŠÍ PROGRAMY	23
Archivace	25
Uložení souborů	25
Obnova souborů	27
Odstranění souborů z archívu	28
Tabulka	31
Vkládání dat	32
Typy údajů	32
Listy tabulky	34
Změna šířky sloupce a výšky řádku	34
Změna pozice/velikosti obrázku	34
Stavový řádek	34
Aplikace je spuštěna v jiném režimu...	35
Popis funkcí hlavního menu	35
Operace s oblastmi buněk	42
Generátor tiskových sestav	44
Definice pojmů	44
Části sestavy (pruhy)	46
Prvky sestavy	47
Tvorba nové sestavy pomocí průvodce	49
Přidání nového prvku do sestavy	52
Úprava prvků sestavy	53
Panel nástrojů	54

Copyright © CSH spol. s r.o. 2009

Tento manuál nesmí být kopírován ani šířen jiným způsobem bez souhlasu držitele autorských práv.

Program využívá knihovnu Synapse (c)1999-2002 Lukáš Gebauer

Použití myši	55
Použití klávesnice	56
Množiny dat	57
Úprava existující sestavy	59
Prvky sestavy	62
Standardní typy pruhů	62
Pruh podtabulky	64
Pruh skupiny	66
Pruh dítě	68
Datové pole	70
Popis	72
Memo	74
Obrázek	76
Obrázek z databáze	76
Výrazové pole	77
Obrazec	79
Systémové pole	80
Pole Richtext	81
Pole Richtext z databáze	83
Graf	83
Výraz	84
Souhrn pro výraz	86
Formátování polí (tisková maska)	88
Číselné pole	88
Datum/Čas	90
Skladba výrazu	91
Tvorba výrazů	92
Použití parametrů v příkazech SQL	95
Položka menu Náhled Volby	97
Položka menu Sestava Volby	99

Editor grafů **101**

Funkce použitelné ve výrazech	102
Aritmetické funkce	102
Porovnávací funkce	103
Logické funkce	103
Textové funkce	104
Funkce pro datum a čas	105
Funkce výběru	107

Část první

Společné funkce

Základní pravidla pro ovládání programů

Program je určen pro operační systémy Windows 9x/ME/2000/NT. Proto pro něj platí mnoho pravidel společných všem programům vytvořených pro tyto operační systémy. V tomto manuálu nemůžeme všechny obecná pravidla popisovat (odkazujeme váženého uživatele na mnoho jiné literatury nebo na návštěvu kurzu).

Ovládání databázových oken

Všechny databáze se zobrazují ve velmi podobných formulářích, které mají jednotné ovládání. Společné funkce si popíšeme zde, odchylky v ovládání budou popsány u jednotlivých oken. Databázové okno má na horním okraji menu, kde jsou dostupné veškeré funkce a to i ty, které jsou ještě dostupné pomocí tlačítek na nástrojové liště. Některé funkce mají klávesovou zkratku, kterou doporučujeme si zapamatovat, neboť tím můžete výrazně zrychlit obsluhu programu. Na druhém řádku je nástrojová lišta, na které jsou umístěna tlačítka pro vyvolávání funkcí pomocí myši a další ovládací prvky. Pod nástrojovou lištou je vlastní databázové okno. Poslední řádek zobrazuje stav databáze a je na něm také databázový navigátor, pomocí něhož můžete myší manipulovat s databází.

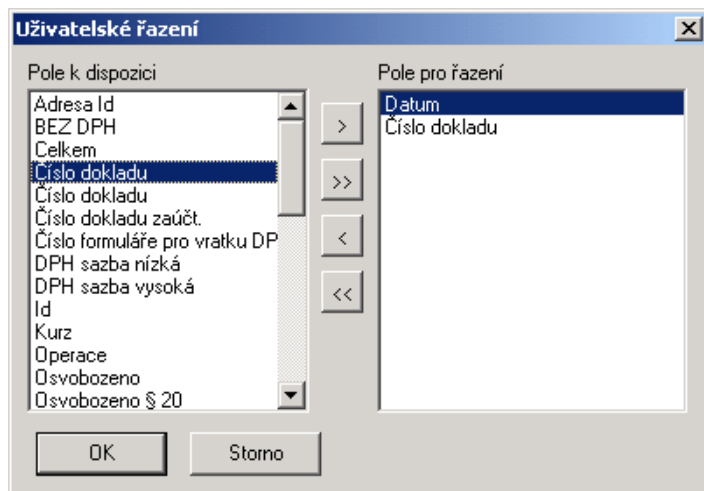
V menu **Záznamy** můžete provádět akce se záznamy databáze. Myší tyto úkony můžete provádět pomocí navigátoru a dalších tlačítek na nástrojové liště. V menu Tisky je možné definovat svoje vlastní tiskové sestavy a tisknout předdefinované sestavy.

<i>Nový záznam</i>	(F2)	Založí se nový záznam do databáze.
<i>Zruš záznam</i>	(F3)	Zruší se aktuální záznam.
<i>Oprav záznam</i>	(F4)	Databáze se uvede do editačního stavu, který umožní opravit aktuální záznam. Databáze přechází do editačního stavu automaticky, když do ní začnete cokoliv zapisovat.
<i>Nastav filtr</i>	(F5)	Nastaví se filtr podle filtrační podmínka.
<i>Zruš filtr</i>	(Ctrl+F5)	Zruší se nastavený filtr.
<i>Informace o databázi</i>	(F7)	Objeví se okno, kde jsou obecné údaje o databázi. Pokud jsou v databázi

		k dispozici další údaje, objeví se záložek více.
<i>Najdi</i>	(F8)	Najde se záznam podle zadané podmínky.
<i>Pohyb v tabulce</i>		
<i>První záznam</i>	(Ctrl+F1)	Skok na první záznam.
<i>Krok vzad</i>	(Ctrl+F2)	Skok na předchozí záznam.
<i>Krok vpřed</i>	(Ctrl+F3)	Skok na následující záznam.
<i>Poslední záznam</i>	(Ctrl+F4)	Skok na poslední záznam.
<i>Překreslení</i>	(Ctrl+F6)	Překreslí databázové okno.
<i>Storno</i>	(Alt+BkSp)	Pokud jste založili nový záznam nebo editovali starý, zruší se veškeré dosud provedené změny.
<i>Ulož záznam</i>	(Ctrl+Enter)	Provedené změny se uloží.
<i>Informace o záznamu</i>	(F9)	Zobrazí informace o tom kdo a kdy příslušný záznam vytvořil a také modifikoval.

Nastavit uživatelské řazení

Za normálních okolností můžete řadit jednotlivé záznamy v tabulce podle hodnot jediného pole, které vybíráte na nástrojové liště (viz dále). Pokud však chcete seřadit záznamy podle hodnot více polí (např. podle datumu a v rámci jednoho dne podle čísel dokladů) musíte si nastavit požadovaná pole a jejich pořadí pomocí této funkce. V levé polovině okna máte veškerá pole, podle kterých můžete záznamy řadit a do pravé poloviny si přesuňte ta pole, podle kterých chcete řadit. První vybrané pole bude mít největší význam. Na nástrojové liště pak vyberte *[Uživatelské řazení]*.

V menu **Úpravy** jsou implementovány standardní funkce pro práci se schránkou. Označený záznam (nebo více záznamů) je možné pomocí volby *Kopírovat* vložit do schránky. Pomocí volby *Přidat* je možné obsah schránky vložit do databáze. Tímto způsobem můžete kopírovat záznamy. Rovněž můžete záznamy, které jste vložili do schránky vložit do tabulkového kalkulátoru a tam dále zpracovat. Volbou *Odstranit* vymažete označené záznamy z databáze. Poslední volbou *Vybrat vše* můžete rychle označit všechny záznamy databáze.

V menu **Tisky** je možné definovat svoje vlastní tiskové sestavy a tisknout již předdefinované:

<i>Tisk mřížky s tabulkou</i>	Vytiskne se obsah databáze ve standardním formátu. Funkce slouží k rychlému orientačnímu tisku databáze aniž byste museli definovat tiskovou sestavu
<i>Náhled mřížky s tabulkou</i> <i>Definice tiskových sestav</i>	Tisk databáze se zobrazí na monitoru. Zde si můžete nadefinovat libovolnou tiskovou sestavu.
<i>Tisk uživatelské sestavy</i>	Zde si můžete vámi nadefinovanou sestavu vytisknout. Nejprve vyberte jméno definičního souboru, do kterého jste si uložili vaši novou definici

výstupní sestavy a pak zvolte nasměrování výstupu.

V jednotlivých databázích jsou nadefinovány další tisky.

Pokud založíte nový záznam nebo začnete opravovat záznam starý, dostane se databáze do tzv. *editačního režimu* a otevře se příslušné okno. Toto okno může obsahovat další záložky pro vyplnění potřebných údajů.

Veškeré úpravy, provedené v tomto okně, se zanesou do databáze až po potvrzení tlačítkem *Ulož změny*.

Pokud ukončíte dialogové okno tlačítkem *Zavři formulář* změny se do databáze neuloží. Ekvivalentní jsou klávesy *Enter* pro potvrzení změn a *Esc* pro zavření formuláře.

Při založení nového záznamu, nebo při editaci již vytvořeného záznamu se vždy otvírá samostatné formulářové okno v kterém pracujete s příslušným záznamem z databáze.

Máte-li nastavený filtr (jsou vybrány pouze záznamy podle určité podmínky), je na stavovém řádku ikona .

Vlastní databázové okno je zároveň i přehledem záznamů databáze. Každý řádek reprezentuje jeden záznam. Pomocí posuvníku můžete s údaji v okně pohybovat doprava a doleva. Je možné také změnit pořadí sloupců. Pokud stisknete levé tlačítko myši na jeho nadpise, můžete sloupec přetáhnout na požadovanou pozici. Tím si můžete umístit sloupce, které vás zajímají, do okna tak, aby byly vidět. Pokud stisknete levé tlačítko na dělicí čáře mezi dvěma sloupci, můžete měnit šířku levého z nich. Názvy všech sloupců a polí je také možné změnit. Chcete-li změnit název sloupce v přehledovém formuláři stiskněte pravé tlačítko myši a změňte název. Měníte-li popis editačního pole přímo na formuláři klikněte na tento název dvakrát a opět zadejte požadovaný text.

Údaje aktuálního záznamu se zobrazí po stisku klávesy *F4* případně *Enter* nebo dvojkliku myši. U některých velmi rozsáhlých databázích (celky, objekty atd.), kde se údaje nevešly na jednu obrazovku, jsou

umístěny na dalších záložkách. Mezi jednotlivými editačními poli se pohybujte pomocí tabulátoru.

Některé databáze mají strukturu hlavní záznam - položky. Je to například doklad v pokladně nebo faktura, kde hlavní záznam je hlavička dokladu a položky řádky dokladu. Tyto databáze mají vždy příslušné záložky, na který jsou umístěny položkové databáze a kde se zobrazuje přehled všech položek. Přidání nebo editaci položky je možné provést opět pomocí kláves *F2* – nová položka, nebo *F4* – editace položky, čímž se zobrazí *okno položky*. Uvědomte si, že položková databáze je zcela samostatná tabulka, který je pouze propojen s hlavní databází tak, aby byly vidět jen záznamy z položek, které patří k hlavnímu záznamu. Navigátor na nástrojové liště patří k hlavní databázi. Navigátor k položkám je vždy v okně *Položek*. V okně položek je přehled i údaje o aktuálním záznamu. Ovládání položkové databáze je obdobné jako u hlavní databáze.

Mezi jednotlivými záložkami se můžete pohybovat buď pomocí myši nebo pomocí klávesnice *Ctrl + šipka vpravo* nebo *Ctrl + šipka vlevo*.

V databázové mřížce je možné označit více záznamů. To se provádí tak, že stisknete *Ctrl* a levým tlačítkem myši označujete jednotlivé záznamy. Všechny záznamy je možné označit v menu *Úpravy - Vybrat vše*. Vícenásobné označení záznamů se používá zejména pro hromadné akce (viz dále).

Nástrojová lišta

Volba třídícího klíče Najdi Zruš filtr Zavři formulář
 ↑
 Filtr
 Informace o databázi

Nástrojová lišta je v záhlaví každé databáze. Kromě zde popsaných funkcí jsou na některých formulářích další tlačítka, kterými se spouští speciální funkce (zaúčtování a tisk faktur apod.)

Volba třídícího klíče

Ve výběrovém poli si zvolte klíč, podle kterého chcete mít setříděné záznamy. (Výchozí) klíč setřídí záznamy podle pořadí, ve kterém jste je vkládali do

<i>Informace o databázi</i>	databáze. Pokud jste si nastavili více polí v uživatelské řazení můžete zvolit <i>[Uživatelské řazení]</i> . Podle složitosti databáze obsahuje příslušné souhrnné informace.
<i>Najdi</i>	Touto funkcí můžete najít záznam podle zadaných podmínek.
<i>Filtr</i>	Zde si můžete nastavit filtrační kritéria.
<i>Zruš filtr</i>	Nastavený filtr se zruší.
<i>Zavři formulář</i>	Databázový formulář se zavře.

Navigátor

Navigátor

Klávesové hledání

Pomocí navigátoru můžete ovládat databázi myší, podobně jako pomocí menu Navigátor naleznete v levém dolním rohu formuláře. Pokud přejdete do editačního režimu, zobrazí se tento navigátor v levém horním rohu na nástrojové liště. Navigátor pro položkovou databázi naleznete v okně položek.

Jednotlivá tlačítka mají zleva následující významy:

První záznam, Krok vzad, Krok vpřed, Poslední záznam, Nový záznam, Zruš záznam, Oprav záznam, Překreslení.

Napravo od navigátoru se nachází políčko pro rychlé klávesové hledání. Pokud si na nástrojové liště vhodně nastavíte volbu třídícího klíče, můžete začít psát začátek hledaného textu v tomto poli a program automaticky skočí na nejpodobnější záznam.

Tlačítka pro uložení případně storno editovaného záznamu se nacházejí v pravé části nástrojové lišty.

Pokud v některé části programu nelze některé tlačítko používat, není zobrazeno.

Hledání záznamu

Po stisku tlačítka *Najdi* nebo po volbě položky *Najít* v menu se objeví okno:

<i>Hledat</i>	Zde запиšte hledaný text
<i>Kde</i>	Ve výběrovém poli vyberte ve které části pole chcete hledat
<i>Celé pole</i>	hledaný text se musí přesně rovnat zadanému textu
<i>Jakákoliv část pole</i>	zadaný text může být kdekoliv v hledaném textu (zadaný text je podmnožinou hledaného textu)
<i>Začátek pole</i>	hledaný text musí začínat zadaným textem
<i>Prohledávat</i>	Vybíráte, zda se má prohledávat pouze aktuální pole, které bylo zvoleno před vyvoláním funkce hledání, nebo všechna pole.
<i>Směr</i>	Volíte směr hledání buď od začátku databáze směrem ke konci (dolů) nebo od konce k začátku (nahoru).
<i>Rozlišovat malá a velká písmena</i>	V zaškrťovacím poli volíte zda se při hledání má nebo nemá brát ohled na velká a malá písmena.
<i>Hledat jako výraz</i>	Zaškrtnete-li toto pole, můžete si po stisku tlačítka <i>Tvůrce</i> nadefinovat zcela libovolný výraz, podle kterého se bude hledat. Toto však doporučujeme zkoušet jen zkušeným uživatelům.
<i>Hledat první</i>	Začne se hledat první výskyt zadaného textu podle dalších zadaných kritérií.
<i>Hledat další</i>	Začne se hledat další výskyt textu.

Nechcete-li již dále hledat, stiskněte tlačítko *Storno*.

Filtr

Filtr slouží k nastavení podmínky, které údaje chcete mít zobrazeny na obrazovce. Můžete si tak například v adresáři vyfiltrovat jen odběratele nebo firmy sídlící v Brně nebo v definicích objektů jen objekty s koupelnou apod. Protože jsou pro každou databázi jiné podmínky, je také pro každou databázi jiné filtrační okno. Obecně však platí, že zapíšete požadovanou podmínku - nevyplněné údaje se neberou do úvahy a vyplněné údaje musí platit všechny současně - a stisknete tlačítko *OK*. Pro vyplňování platí obecná pravidla pro editační pole.

To, že máte filtr zapnutý, signalizuje ikona na stavovém řádku. Filtr se zruší buď vymazáním podmínky v zadávacím dialogu nebo rychleji stiskem tlačítka *Zrušit filtr* či pomocí klávesnice *Ctrl+F5*.

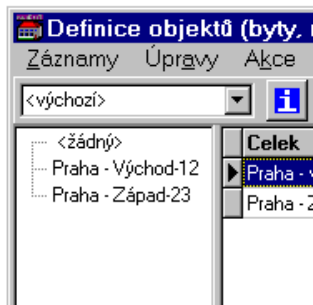
Pokud potřebujete nastavený filtr negovat (např. máte-li nastavený filtr na všechny celky s kamenným schodištěm a vy chcete rychle zobrazit všechny celky s jakýmkoliv jiným typem schodiště), zaškrtněte políčko *Negativní filtr*.

Jste-li zkušenými uživateli, můžete si vytvořit zcela obecnou podmínku pro filtr po stisku tlačítka *Zobraz SQL*. Po jeho stisku se objeví okno, kam je možné výraz zapsat. Program si sám generuje filtrační výraz i při zadání podmínky ve vstupním dialogu. Uživatelům, kteří by si chtěli sami psát vlastní výrazy, doporučujeme nejprve nechat si vygenerovat nějaké výrazy podle zadaných podmínek a v tomto okně si je prohlédnout.

Pokud si sestavíte složitější filtr, který budete chtít opakovaně používat, můžete si jej uložit do seznamu vzorových filtrů pomocí tlačítka *Uložit jako vzor*. Tlačítkem *Načíst vzorový filtr* načtete dříve uložený filtr. Vzorových filtrů si můžete uložit více.

Rychlá filtrace

Některá databázová okna umožňují rychlou filtraci podle určitých skupin. Například v definicích objektů je možné rychle vyfiltrovat objekty příslušející k vybranému celku, v předpisech zase předpisy pro konkrétní objekt. Okna, kde je tato funkce přístupná, mají v levé polovině seznam se skupinami, podle kterých je možná filtrace. Kliknutím na příslušný řádek se vyfiltrují požadované údaje. Kliknutím na řádek <žádný> filtr zrušíte.

Editační pole

Na formulářích se můžete setkat s následujícími poli, pomocí nichž můžete vkládat a opravovat údaje v databázích:

Text

Do textového pole můžete zapsat libovolné znaky bez omezení.

Číslo

Číselné pole poznáte podle toho, že má vždy vyplněnou alespoň nulu u pravého okraje. Číselná pole jsou vždy zarovnávana doprava. Pokud volíte číselné pole myší a chcete zcela přepsat údaj, doporučujeme zvolit toto pole dvojitým kliknutím, neboť potom se pole označí a při následném zápisu hodnoty se stará hodnota smaže.

U některých číselných polí jsou u pravého okraje šipky nahoru a dolů. Pomocí nich můžete myší zvyšovat nebo snižovat hodnotu.

Datum

15.09.2000 15

Datum můžete buď zapsat ručně z klávesnice nebo myší použít tlačítko na datumovém políčku. Objeví se malý kalendář, kde můžete pomocí myši vybrat příslušné datum.

září, 2000						
po	út	st	čt	pá	so	ne
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Výběrové pole

Převodem

Toto pole poznáte podle malého tlačítka se šipkou dolů na pravém okraji pole. Ve výběrovém poli můžete vybrat pouze předdefinované údaje. Stisknete myší tlačítko se šipkou dolů a pak si vyberte ze zobrazených možností. Klávesnicí můžete vybírat pomocí šipek nahoru a dolů.

Zaškrtačivé pole

Storno

Zaškrtačivé pole má tvar malého čtverečku. V zaškrtačivém poli volíte pouze dvě hodnoty pravda-nepravda, ano-ne. Volbu provedete buď kliknutím myší nebo mezerníkem na klávesnici.

Přenášení údajů z jiných databází

Použit

U některých polí, do kterých je možné přebírat údaje z jiných databází (např. typ topení z definice druhů topení, adresa z adresáře atd.), je ještě u pravého okraje tlačítko s příslušnou ikonou. Stisknete-li tlačítko, objeví se databázové okno s databází, ze které je možné přebírat údaje. Nyní s touto databází můžete provádět libovolné akce (např. přidat adresu do adresáře). Stisknete-li tlačítko *Použit*, přenesou se příslušné údaje do databáze, ze které jste přetah vyvolali.

POZOR! Tlačítko *Použit* se objeví jen tehdy, máte-li databázi, do které chcete přetahovat údaje, v editačním režimu!

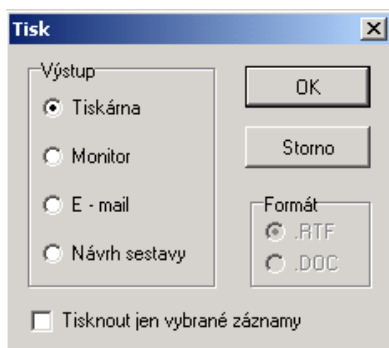
Velmi často jsou pole, do kterých je možné přenášet údaje, jako výběrová. V tomto případě máte dvě možnosti jako údaj "přetáhnout".

Buď přímo výběrem ve výběrovém poli, kde však nemůžete upravovat data v databázi, ze které je přenášíte, ale otevření výběru je hodně rychlé nebo pomocí tlačítka, kde údaje můžete upravovat, ale otevření databázového okna trvá určitý čas.

Tisky

Na mnoha databázových formulářích je zabudována možnost tisku. Tisk vztahující se k právě aktuálnímu záznamu (celek, objekt, měřidlo atd.) je možné spustit pomocí tlačítka na nástrojové liště nebo pomocí *Ctrl+T*. Ostatní tisky je možné spouštět pomocí menu. Tisky na databázových formulářích respektují nastavený filtr a třídící klíč.

Po spuštění tisku se program nejprve zeptá, zda chcete tisknout na tiskárnu, odeslat ji e-mailem nebo si pouze sestavu prohlédnout na obrazovce, popřípadě, zda chcete sestavu upravit. V každé databázi si je možné nadefinovat zcela novou tiskovou sestavu přesně podle Vašich požadavků. Definici nových sestav doporučujeme pouze zkušenějším uživatelům. Upravenou sestavu můžete označit jako uživatelskou a tím máte zajištěno, že se nepřepíše v příštím upgradu standardní definicí. Rovněž můžete nastavit, aby se tisková definice použila jen pro přihlášeného uživatele a/nebo právě zpracovávanou firmu. Pravidla jak se definice sestav označují jsou v následujícím odstavci.

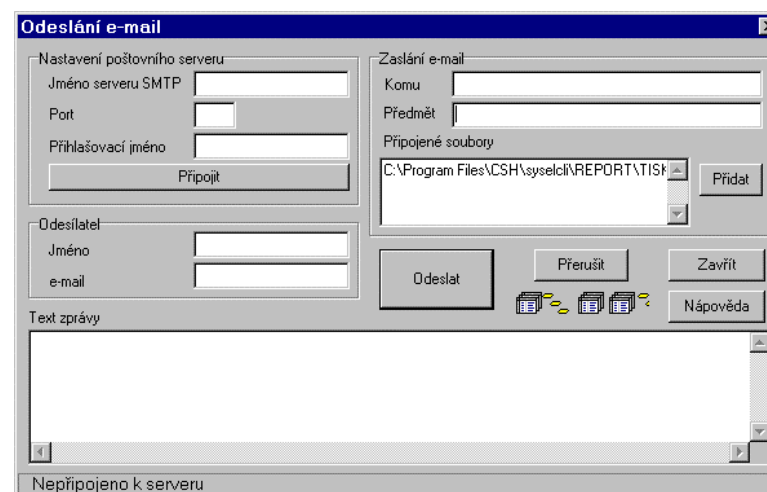
Zvolíte-li výstup na tiskárnu, objeví se okno s vlastnostmi tiskárny. Zde můžete vybrat jinou tiskárnu (máte-li z Windows přístup na více

tiskáren), můžete zadat další parametry zvolené tiskárny, počet kopií atd. Po stisku tlačítka *OK* se spustí vlastní tisk.

Jestliže zvolíte výstup na monitor, zobrazí se výstupní sestava v prohlížeči sestav.

Pokud tisknete výstupní sestavu ve formě přehledu (tiskne se na ní více záznamů z databáze), můžete si na záložce *Přehled* označit pouze požadované záznamy. Pak můžete před vlastním tiskem zaškrtnout políčko *Tisknout jen vybrané záznamy*. Příkladem může být tisk štítků s adresami. Označíte si pouze ty adresy, které chcete vytisknout a po zaškrtnutí políčka *Tisknout jen vybrané záznamy* se označené adresy vytisknou. Funkce funguje dále např. v tisku přehledu faktur, ceníku, přehledu skladu atd.

Máte-li na počítači nainstalován Word 97 nebo vyšší a jste-li připojeni k Internetu, můžete zvolit jako výstup *E-mail*. Program zkonvertuje tiskový výstup do souboru TISK.RTF nebo TISK.DOC podle zaškrtnuté volby a spustí interní mailovací program. Jako přílohu vloží vygenerovaný soubor TISK.RTF.

Před prvním odesláním e-mailu budete muset vyplnit jméno vašeho poštovního serveru, port a přihlašovací jméno. Tyto údaje vám řeknou vaši poskytovatelé elektronické pošty. Dále vyplňte informace o odesílateli – tj. jméno, které bude připojeno k záhlaví zprávy a vaši e-mailovou adresu. Program se při otevření tohoto okna pokusí připojit

k serveru podle posledního zadání. Pokud se mu to povede, na stavovém řádku svítí *Spojeno se serverem*. Při prvním spuštění se spojení nepovede, protože dosud nebyly vyplněny žádné údaje. Pokud tedy po otevření tohoto okna není na stavovém řádku nápis *Spojeno se serverem*, zkontrolujte údaje o nastavení poštovního serveru a o odesílateli. Pak stiskněte tlačítko *Připojit* a program se opětovně pokusí připojit k serveru. Pokud jste připojeni k poštovnímu serveru, můžete začít odesílat poštu. V poli *Komu* zadejte adresu příjemce (adres může být více oddělených středníky), do pole *Předmět* запиšte předmět zprávy, pokud chcete připojit nějaké soubory, запиšte je do pole *Připojené soubory* (vždy každý soubor na nový řádek). Můžete je vkládat též tlačítkem *Přidat*. Po jeho stisknutí vybíráte soubor v okně pro výběr souborů. V poli *Text zprávy* můžete napsat vlastní text zprávy. Když máte všechny údaje vyplněny, stiskněte tlačítko *Odeslat*. Tím se odešle vlastní zpráva. Tlačítkem *Přerušit* můžete přerušit odesílání zprávy a tlačítkem *Zavřít* zavíráte mailovací okno.

POZOR! Před vlastním spuštěním funkce mailování musíte mít skutečně spojení na Internet. Program se nedokáže sám připojit k internetu pouze využívá již existujícího spojení.

Uživatelské sestavy

Jestliže si sami vytvoříte uživatelskou sestavu, můžete si ji označit jako uživatelskou a tím bude zajištěno, že se nepřepíše při příští instalaci standardní sestavou. Ovšem pokud budou v instalaci úpravy, které vyžaduje legislativa nebo byla do programu doplněna nová políčka, budete si je muset do uživatelských sestav doplnit sami. Máte ale také možnost vrátit se kdykoliv ke standardní sestavě. O uživatelské definice se však sami musíte starat (archivovat je).

Označení sestavy jako uživatelské

Když v návrháři sestav definici sestavy ukládáte, budete dotázáni, zda se má označit jako uživatelská nebo zda se má přepsat standardní sestava. Jestliže odpovíte, že se má označit jako uživatelská, uloží se do souboru s příponou *QRU*. Standardní sestavy mají příponu *RDB*. Při tisku program hledá nejdříve soubor s příponou *QRU* a teprve pokud jej nenajde hledá *RDB*.

Návrat ke standardní sestavě

Otevřete návrhář sestav, do něj se načte uživatelská sestava (má přednost před standardní). V menu návrháře zvolte *Soubor – Návrat ke standardní sestavě*. Tím se **SMAŽE** uživatelská definice a načte se standardní. **POZOR!** Tato akce je nevratná soubor se fyzicky smaže z disku.

Příklad:

Definice sestavy pro tisk faktury pro plátce DPH v českém jazyce má název *VFAKTUP40.RDB*. Pokud ji uložíte jako uživatelskou bude uložena jako *VFAKTUP40.QRU*, takže na disku budete mít jak standardní, tak uživatelsky upravenou sestavu. Při tisku se najde jako první *VFAKTUP40.QRU* a použije se. Jestliže použijete funkci *Návrat ke standardní sestavě*, smaže se *VFAKTUP40.QRU* a na disku zbude pouze standardní definice.

Označení sestavy pro určitého uživatele a/nebo firmu – tato funkce je pouze ve verzi CS

Uživatelskou sestavu si můžete dále označit tak, aby se podle ní tisklo jen pro právě přihlášeného uživatele a/nebo jen pro firmu, ke které jste právě připojeni. Tím můžete zajistit, že každý uživatel může mít jinou definici sestavy (například fakturu se svým podpisem) a v případě zpracování více firem můžete mít pro každou firmu rovněž jinou sestavu. Toto označení provedete v názvu souboru s definicí sestavy. Název definice uživatelské sestavy má obecně následující strukturu:

`uživatel#firma#název.QRU`

Uživatel je jméno, které používáte pro přihlášení do programu, *Firma* je název databáze firemních dat (zobrazuje se v hlavní liště programu za písmeny DB); v případě Domovníka je to jméno subjektu, *Název* je název sestavy a *QRU* je přípona uživatelské sestavy.

Příklad:

Definice sestavy pro tisk faktury pro plátce DPH v českém jazyce má název *VFAKTUP40.RDB*. Přihlašujete se pod uživatelským jménem Jarka. Databáze, ve které jsou firemní data, se jmenuje *Autodoprava*. Pokud chcete, aby se upravená sestava tiskla jen v případě, že je přihlášen uživatel *Jarka* a právě jste připojeni k databázi *Autodoprava*, pojmenujte definici sestavy takto:

`Jarka#Autodoprava#VFAKTUP40.QRU`

Program při tisku faktury jako první hledá definici s tímto názvem. Pokud jej nenajde, hledá VFAKTUP40.QRU a teprve pokud nenajde ani ten, hledá VFAKTUP40.RDB.

Pole `Uživatel` a `Firma` můžete nahradit symbolem `$`, který má význam „všechny“.

Chcete-li tisknout ve výše uvedeném příkladu fakturu pro uživatele *Jarka* a libovolnou firmu, pojmenujte soubor

`Jarka##$#VFAKTUP40.QRU`

Chcete-li tisknout fakturu libovolným uživatelem, ale jen když jste připojeni k databázi *Autodoprava* pojmenujte soubor

`$#Autodoprava#VFAKTUP40.QRU`

V programu *DOMOVNÍK* používejte jako pole `Firma` jméno zpracovávaného subjektu.

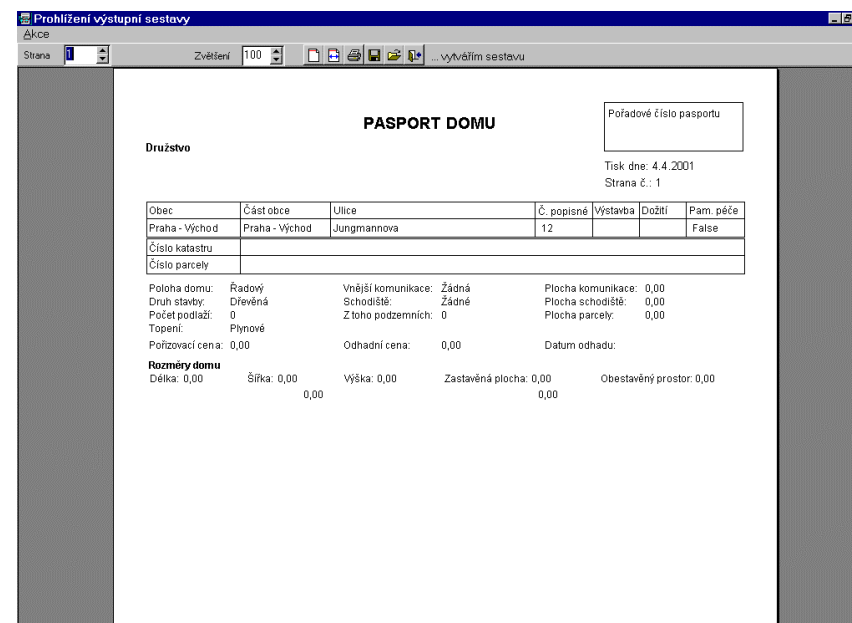
Prohlížení výstupních sestav

Prohlížeč výstupních sestav slouží k zobrazení náhledu na sestavu ještě před tím, než ji vytisknete. Pomocí nástrojové lišty prohlížeče můžete dělat následující akce:

- Změna stránky
- Změna zvětšení textu
- Zobrazení celé stránky na obrazovce
- Zobrazení stránky tak, aby šířka stránky byla totožná se šířkou obrazovky
- Tisk sestavy

- Uložení náhledu sestavy do souboru (zde si můžete vybrat uložení v různých formátech: .TXT, .RTF, .HTM, .CSV, .XLS, .WMF, .QRP)
- Načtení dříve uloženého náhledu ze souboru (pokud soubor uložíte ve formátu .QRP, což je interní formát tisku, je možné jej kdykoliv v prohlížeči načíst a vytisknout).

- Ukončení činnosti prohlížeče

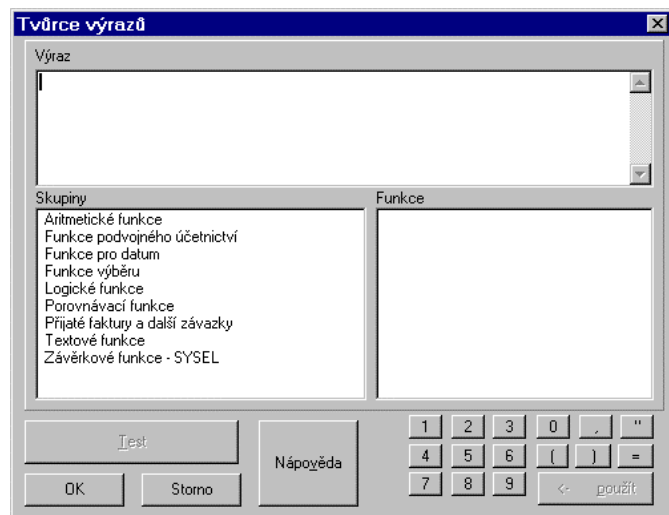

Hromadné akce

V některých databázích je možné některé funkce vyvolávat najednou pro několik záznamů. Označení více záznamů je možné pouze v databázové mřížce. Provádí se tak, že stisknete *Ctrl* a levým tlačítkem myši označujete jednotlivé záznamy. Všechny záznamy je možné označit v menu *Úpravy - Vybrat vše*. Po výběru záznamů již jen stisknete tlačítko požadované funkce

Tvůrce výrazů

Tvůrce slouží ke snadnější tvorbě výrazů, které je možné použít buď jako filtrační výrazy nebo výrazy pro podmínku hledání či jako výraz při definici tiskové sestavy nebo jako výraz v definici Tabulky.

V horní části okna můžete zapsat (popřípadě upravovat automaticky generovaný) výraz. Ve výrazu můžete používat pole z databáze, kterou máte ve výrazu přístupnou, aritmetické a logické operátory a další funkce. Vše, co je k tvorbě výrazu k dispozici, je seskupeno do několika skupin (v okně vlevo dole). Jestliže si vyberete některou ze skupin, objeví se použitelné funkce, operátory nebo položky databáze. Z nich si vyberte požadovanou funkci a dvojitým stiskem pravého tlačítka na myši nebo pomocí tlačítka Použít přenesete funkci do pole s výrazem. Pro vkládání číslíc, závorek, uvozovek, rovnítka a desetinné čárky můžete použít tlačítka v pravém dolním rohu okna. Po vytvoření výrazu můžete jeho syntaktickou správnost ověřit stiskem tlačítka *Test*.

Funkce, které jsou společné všem programům jsou popsány v závěrečné kapitole této příručky, funkce specifické pro jednotlivé programy jsou v příručkách příslušných programů.

Část druhá

Další programy

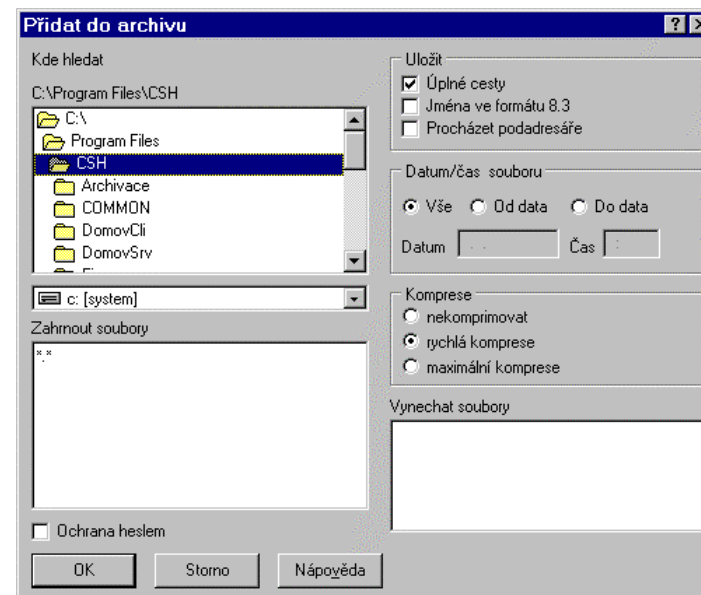
Archivace

S programy je dodáván samostatný archivační program. Pokud je volán příslušnou funkcí přímo z programu (Servis – Archivace dat) nastaví si všechny potřebné parametry sám, data zkomprimuje a pak se sám ukončí. Výhodou tohoto řešení je, že jej můžete používat i pro komprimaci libovolných jiných souborů. Program Archivace se může šířit zcela volně, můžete jej proto klidně věnovat i svým známým. Při archivování i dearchivování si můžete vybírat soubory buď podle názvu nebo zadáním masky (metody je možné kombinovat). Archivní soubory je možné ukládat ve formátu .LZH nebo speciálním formátu, který vykazuje lepší poměr komprese a umožňuje chránit archivované soubory heslem, který jsme nazvali .FAR.

Uložení souborů

Chcete-li začít ukládat soubory do archívu, musíte nejprve buď vytvořit nový archivní soubor nebo otevřít již existující, do něž se budou další soubory přidávat. Nový vytvoříte buď pomocí tlačítka nebo výběrem v menu. Existující archív otevřete tlačítkem nebo rovněž výběrem v menu.

Nyní stiskněte tlačítko . Objeví se okno, kde nejprve vyberte disk a adresář, který obsahuje soubory, které chcete archivovat. Do okna Zahrnout soubory zapište masku pro výběr souborů - používá se standardní zápis se znaky * a ?. Obdobně můžete v okně Vynechat soubory zapsat soubory, které chcete z archivace vyloučit. Pokud chcete výběr souborů omezit podle data změny souboru, můžete v panelu datum/čas souboru nastavit požadované datum.

Příklad: Do okna Zahrnout soubory zapište masku *.* (tj. všechny soubory). Pak zapište do okna Vynechat soubory masku *.txt. V panelu datum/čas souboru zaškrtněte "Od data" a zapište datum 05.05.1997. Do archívu se uloží všechny soubory z vybraného adresáře které byly změněny od 5.5.1997 včetně a které nemají příponu .TXT.

Zaškrťovací tlačítka můžete volit zda se mají se jménem souboru ukládat i cesty k nim (pak je možno je rozbalit do původních adresářů), zda se má jméno ukládat ve starém formátu jména 8.3 (tj jméno 8 znaků a přípona 3 znaky) a zda se mají při ukládání procházet i podadresáře zadaného adresáře.

Přidat soubory do archívu můžete rovněž z libovolné otevřené složky: Soubory označte a myší je přetáhněte nad otevřený archív. Tam je pusťte.

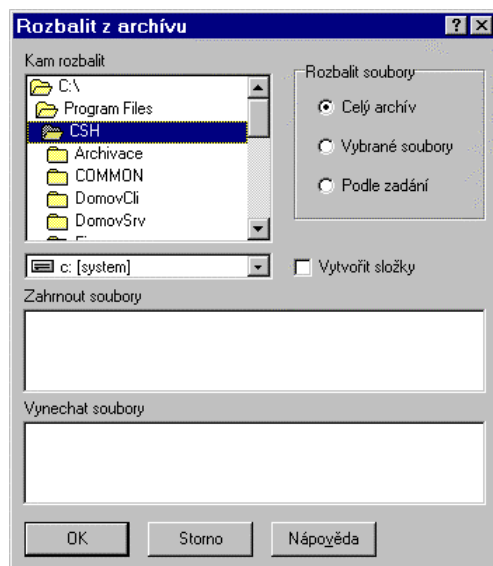
Při ukládání souborů se změní barva tlačítka Stop na červenou. Pokud chcete ukládání přerušit, stiskněte jej.

Obnova souborů

Chcete-li začít rozbalovat soubory z archívu, musíte jej nejprve otevřít.

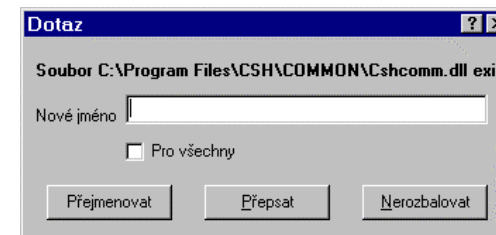
Archív otevřete tlačítkem nebo výběrem v menu. Nyní můžete označit soubory, které chcete rozbalit z archívu. Pokud chcete rozbalit celý archív, nemusíte označovat nic.

Potom stisknete tlačítko . Objeví se okno, kde nejprve vyberte disk a adresář kam chcete soubory rozbalit. Nyní můžete zvolit zda chcete rozbalit celý archív nebo dříve označené soubory nebo podle zadání ve spodních oknech. Zápis zadání je obdobný jako při ukládání souborů do archívu. Do okna Zahrnout soubory píšete masky nebo jména souborů, které chcete z archívu rozbalit a do okna Vynechat soubory píšete masky nebo jména souborů, které se mají z rozbalení vyloučit. Pokud zaškrtnete tlačítko Vytvořit složky, vytvoří se stejná adresářová struktura jaká byla při ukládání do archívu - v případě, že jste ukládali soubory s úplnými cestami.

Rozbalení můžete provést myší tak, že označené soubory (levým tlačítkem myši) přetáhnete pravým tlačítkem myši nad otevřenou složku, kam se mají rozbalit.

V případě, že rozbalujete soubor do adresáře, kde již existuje soubor se stejným jménem, objeví se formulář:

Nyní můžete:

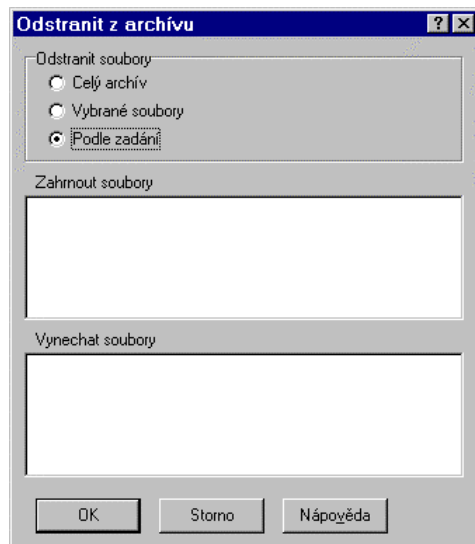
1. Zadat nové jméno a stisknout tlačítko *Přejmenovat*.
2. Stisknout tlačítko *Přepsat* – tím se starý soubor přepíše novým.
3. Stisknout tlačítko *Nerozbalovat* – starý soubor zůstane zachován. Pokud Zaškrtnete tlačítko *Pro všechny*, bude vámi vybraná funkce aplikována na všechny další soubory bez dalších dotazů (např. přepíší se všechny staré soubory novými).

Při rozbalování souborů se změní barva tlačítka Stop na červenou. Pokud chcete rozbalování přerušit, stisknete jej.

Odstranění souborů z archívu

Chcete-li začít rušit soubory z archívu, musíte jej nejprve otevřít. Archív otevřete tlačítkem nebo výběrem v menu. Nyní můžete označit soubory, které chcete zrušit z archívu. Pokud chcete zrušit všechny soubory z archívu, nemusíte označovat nic.

Potom stisknete tlačítko . Objeví se okno, kde můžete zvolit zda chcete odstranit všechny soubory z archívu nebo dříve označené soubory nebo podle zadání ve spodních oknech. Zápis zadání je obdobný jako při ukládání souborů do archívu. Do okna Zahrnout soubory píšete masky nebo jména souborů, které chcete z archívu odstranit a do okna Vynechat soubory píšete masky nebo jména souborů, které se mají v archívu ponechat.

Odstranění souborů z archívu můžete provést myší tak, že označené soubory (levým tlačítkem myši) přetáhnete pravým tlačítkem myši nad odpadkový koš.

Při odstraňování souborů se změní barva tlačítka Stop na červenou. Pokud chcete odstraňování přerušit, stiskněte jej.

Tabulka

Program TABULKA je jednoduchý tabulkový procesor dodávaný jako součást jiných (klientských) aplikací. Umožňuje vytvářet a tisknout dokumenty, které mohou využívat jak standardních funkcí, tak funkcí specifických pro klientské aplikace. V účetnictví se Tabulka výborně hodí pro generování všech výstupních sestav, které mají podobu tabulky – což je rozvaha, výkaz zisků a ztrát, daňové přiznání, cash flow apod. Samozřejmě je možné používat Tabulku i pro jiné účely, které nemají s účetnictvím nic společného.

List tabulky se skládá z buněk. Každá buňka je určena souřadnicemi: řádky jsou označeny čísly a sloupce písmeny. Na buňku se pak odkazujeme kombinací písmene a čísla např. E23.

	A	B	C	D	E	F	G	H
18								
19	označ.		AKTIVA	řád.		Běžné účetní období		Minulé úč. období
20					Brutto	Korekce	Netto	Netto
21	a		b	c	1	2	3	4
22			AKTIVA CELKEM (ř. 02 + 03 + 28 + 55)	001	-5009112.90	4977706,00	-31406.90	
23	A.		Pohledávky za upsané vlastní jmění	002	0,00		0,00	
24	B.		Stálá aktiva (ř. 04 + 12 + 22)	003	-4977706,00	4977706,00	0,00	
25	B. I.		Nehmotný investiční majetek (ř. 05 až 11)	004	0,00	0,00	0,00	
26	B. I. 1.		Zřizovací výdaje	005	0,00	0,00	0,00	
27			2. Nehmotné výsledky výzkumné a obdobné činnosti	006	0,00	0,00	0,00	
28			3. Software	007	0,00	0,00	0,00	
29			4. Ocenitelná práva	008	0,00	0,00	0,00	
30			5. Jiný nehmotný investiční majetek	009	0,00	0,00	0,00	
31			6. Nedokončené hmotné investice	010	0,00	0,00	0,00	
32			7. Poskytnuté zálohy na nehmotný investiční majetek	011	0,00		0,00	
33	B. II.		Hmotný investiční majetek (ř. 13 až 21)	012	-4977706,00	4977706,00	0,00	
34	B. II. 1.		Pozemky	013	0,00		0,00	

Vkládání dat

Data lze do tabulky vkládat dvojím způsobem.

- Po najetí na požadovanou buňku můžete přímo začít psát vkládaný údaj. Zadání dokončíte klávesou ENTER nebo odjetím na jinou buňku pomocí kurzorových šipek.
- Po najetí na požadovanou buňku přejdete do editační řádky v editačním panelu. zde zapíšete příslušný údaj a stisknete ENTER nebo kliknete na tlačítko se znakem zaškrtnutí. V editačním panelu můžete rovněž využít služeb *Tvůrce*.

Zapsaný údaj bud vložen do aktuální buňky aktuálního listu.

Typy údajů

Buňky tabulky mohou obsahovat čtyři základní typy údajů: číslo, text, datum a logická hodnota. Vedle toho může být v buňce přítomen odkaz na jinou buňku.

Základní typy údajů se zapisují následujícím způsobem:

Čísla

Konstanty číselného typu se zapisují tak, jak je obvyklé. Dovoleno je i exponenciální způsob zápisu.

Příklad:

2.36 1.8e-2

Text

Lze zapsat několika způsoby:

- Text zapíšete do buňky beze změny. Pokud však program vyhodnotí text jako číslo nebo datum, údaj se bude zobrazovat podle nastaveného formátu zobrazení.
- Na začátku textu napíšete mezeru. Text se pak zobrazuje a tiskne bez této počáteční mezery. Tento způsob je nejrychlejší, pokud vám vyhovuje formátování údaje. Nelze ho však použít pro zápis textového argumentu funkce.

- C. Příslušný text vložíte do uvozovek (např. "Přehled příjmů za rok 1997"). Text se pak zobrazuje a tiskne bez uvozovek. Tento způsob je jediný možný pro zadávání textových argumentů funkcí – například funkce UPPER(), která vrací text převedený na velká písmena, vyžaduje zápis s uvozovkami (způsob C), např. =UPPER("NOVÁK") {=NOVÁK}.

Datum

Konstanty typu datum se zapisují jako trojice čísel oddělených tečkou. První číslo označuje den, druhé měsíc a třetí rok.

Příklad:

31.1.1994

Logický typ

Konečně logický typ (Ano-ne) má pouze dvě hodnoty, jejichž zápis je následující:

logická hodnota	zápis konstanty
nepravda	NE
pravda	ANO

Odkaz na buňku

Odkaz na buňku se v tabulce zadává jako název sloupce následovaný číslem řádky. Například C5 tedy označuje buňku ve sloupci C a v řádku 5. Odkaz je pak stejného typu, jako je údaj v buňce, na kterou se odkazuje. Odkazy na buňku se zapisují s počátečním rovnítkem, tj. například odkaz na buňku A1 zapíšete jako =A1.

Výrazy

Ze základních typů lze tvořit nejrůznější výrazy (například 1+A1, kde A1 je odkaz na buňku).

Výrazy zapisují s počátečním rovnítkem, tj. například součet obsahu buněk A1 a A2 zapíšete jako =A1+A2.

Některé výrazy vyžadují jako argument odkaz na oblast buněk (například funkce SUM, která udává součet čísel v zadané oblasti buněk). Odkazy na oblast buněk se ve výrazech zadávají jako

označení buňky v levém horním rohu oblasti, za kterým následuje dvojtečka a označení buňky v pravém dolním rohu oblasti.

Příklad:

A2:C5 označuje pravoúhloú oblast mezi sloupci A až C a řádkami 2 až 5 včetně, takže výraz =SUM(A2:C5) bude vracet součet čísel v této oblasti.

Všechny argumenty funkcí (s výjimkou odkazu na oblast buněk) lze ve výrazech nahradit odkazem na buňku (bez počátečního rovníčka), takže například zápis =UPPER(C4) bude vracet text v buňce C4 převedený na velká písmena.

Listy tabulky

Dokument tabulky se skládá z několika listů. V novém dokumentu je standardně přítomen pouze jeden list s názvem List 1. Listy můžete do tabulky přidávat, vkládat a odstraňovat pomocí menu Úpravy/List. Každý list má název, který se zobrazuje na příslušné záložce v dolní části tabulky. Název listu můžete využít jako nadpis stránky při tisku nebo ve výrazech s odkazem do jiného listu. Název listu můžete měnit pomocí menu Úpravy/List/Přejmenovat.

Změna šířky sloupce a výšky řádku

Šířku sloupců a výšku řádek můžete měnit pomocí myši najetím na rozhraní mezi dvěma řádky (sloupci) v pevné části listu. Po změně tvaru kurzoru stisknete levé tlačítko a okraj sloupce (řádku) přesuňte na požadovanou pozici. Šířku sloupců a výšku řádek lze změnit i pomocí volby menu Úpravy – Sloupce - Šířky, resp. Úpravy – Řádky - Výšky.

Změna pozice/velikosti obrázku

Vložený obrázek můžete přesunout na požadovanou pozici pomocí myši. Změnit velikost obrázku lze přesunutím některého z "horkých bodů" obrázku (v rozích a uprostřed okrajů) myši na požadovanou pozici.

Stavový řádek

Ve spodní části okna aplikace je zobrazen stavový řádek s několika panely. V levém panelu se zobrazuje název aktuální buňky v aktuálním listu. Údaj v dalším panelu vám říká, byl-li dokument od posledního uložení změněn. Pokud máte v listu označenou oblast buněk, zobrazuje se ve třetím panelu zleva rozsah této oblasti zároveň se

součtem všech čísel v této oblasti. To vám umožňuje rychle zjistit součet čísel v buňkách pomocí myši. Další dva panely upozorňují na to, jestli je zapnut režim automatického přepočítávání výrazů a jestli je zapnut režim zobrazení výrazů.

Aplikace je spuštěna v jiném režimu...

Pokud jste dokument vytvořili v situaci, kdy program tabulka byl spuštěn z jiné (klientské) aplikace (například z programu SYSEL), a nyní jste dokument otevřeli v programu spuštěném samostatně, mohlo dojít k tomu, že program není schopen spočítat hodnotu funkcí specifických pro klientskou aplikaci (například hodnotu funkce @FIRMA). Pro tyto případy program ukládá spolu s dokumentem i výsledky všech použitých výrazů. Pokud program neumí při otevření dokumentu použité výrazy vyhodnotit, nahradí tyto výrazy jejich uloženými výsledky (například výraz @FIRMA nahradí textem "RK Solution"). Takový dokument si pak můžete prohlédnout a vytisknout i bez klientské aplikace. Pokud byste však dokument chtěli upravovat a uložit, odstranili byste z něj všechny nevyhodnotitelné výrazy, které by pak i v souboru byly nahrazeny původními výsledky. Při dalším otevření dokument – tentokrát opět z klientské aplikace – by již dokument nereagoval na změny dat v klientské aplikaci.

Popis funkcí hlavního menu

Soubor/Nový

Založí nový dokument

Soubor/Otevřít

Načte z disku uložený dokument

Soubor/Uložit

Uloží dokument na disk. Pokud je dokument ukládán poprvé, program se dotáže na název souboru.

Soubor/Okraje stránky

Po této volbě se objeví dialog, ve kterém můžete zadat požadované okraje stránky při tisku. Zároveň si můžete zvolit, zdali chcete tisknout název listu spolu s číslem stránky. Zvolené nastavení se ukládá do dokumentu.

Soubor/Tisk

Vytiskne na tiskárnu aktuální list. Pokud je v listu vybraná oblast buněk, program se dotáže, přejete-li si vytisknout pouze vybranou oblast.

Soubor/Náhled

Zobrazí náhled tisku aktuálního listu. Pokud je v listu vybraná oblast buněk, program se dotáže, přejete-li si náhled pouze pro vybranou oblast.

Soubor/Nastavení tiskárny

Při této volbě se zobrazí standardní dialog Windows, ve kterém můžete měnit tiskárnu, formát papíru a orientaci tisku (na výšku nebo na šířku). Zvolený formát papíru a orientaci tisku program ukládá do dokumentu.

Soubor/Konec

Tato volba ukončí běh programu. Pokud byl dokument změněn, dotáže se program, přejete-li si dokument uložit

Úpravy/Zpět

Provede-li v dokumentu nějakou změnu, můžete tuto změnu vzápětí zrušit pomocí volby Zpět. Některé změny, jako je vkládání a odstraňování obrázků, případně jejich přesun do popředí nebo do pozadí, zrušit nelze. Zrušit změny dále nemůžete po uložení dokumentu. Současná verze programu si pamatuje deset posledních změn.

Úpravy/Znovu

Zrušíte-li změnu v dokumentu pomocí volby Zpět, můžete touto volbou příslušnou změnu provést znovu.

Úpravy/Vyjmout

Touto volbou odstraníte obsah vybrané oblasti buněk a přemístíte ho do schránky Windows. Odtud ho můžete vložit na jiné místo dokumentu nebo do jiného programu.

Úpravy/Kopírovat

Touto volbou zkopírujete obsah vybrané oblasti buněk do schránky Windows. Odtud ho můžete vložit na jiné místo dokumentu nebo do jiného programu.

Úpravy/Vložit

Tato volba vkládá obsah schránky Windows na zvolenou pozici v listu.

Úpravy/Odstranit vše

Tato volba odstraní text a formátování ve zvolené oblasti buněk.

Úpravy/Odstranit text

Tato volba ze zvolené oblasti buněk odstraní texty v buňkách. Zachováno bude formátování buněk.

Úpravy/Odstranit formát

Tato volba ze zvolené oblasti buněk odstraní formátování buněk, tj. zrušeny budou rámečky, změny písma, změny barvy buněk, jakož i údaje o zarovnání textu a formátu zobrazení. Zachovány budou texty v buňkách.

Úpravy/Vybrat vše

Touto volbou zahrnete všechny buňky listu do vybrané oblasti

Úpravy/Řádky/Výšky

Touto volbou můžete změnit výšku vybraných řádků. Výšku řádku můžete měnit i pomocí myši.

Úpravy/Sloupec/Odstranit

Touto volbou můžete změnit šířku vybraných sloupců. Šířku sloupců můžete změnit i pomocí myši.

Úpravy/List/Odstranit

Odstraní aktuální list z dokumentu

Úpravy/List/Přejmenovat

Změní název aktuálního listu.

Úpravy/List/Uzamknout**Úpravy/List/Odemknout**

Těmito funkcemi můžete uzamknout (a následně odemknout) aktuální list proti nechtěnému (nebo neoprávněnému) přepisu. Uzamčení listu znázorňuje ikona klíčku vlevo nahoře na příslušném listu. Uzamčení je možné zablokovat heslem.

Úpravy/List/Nastavit identifikátor

Tabulka může exportovat list do formátu XML. To se používá zejména pro export do formátu pro posílání elektronických podání přes Portál veřejné správy (PVS) – např. daňová přiznání apod. Definice formátu XML souboru musí být uložena ve stejné složce jako je nainstalován program Tabulka. Jeho jméno je ve tvaru *nazev.DEF* (např. pro přiznání DPH je to *DPHDP1.DEF*). Aby byla zajištěna vazba mezi definicí a listem, musí se zadat jako identifikátor listu název definičního souboru (pro přiznání DPH je to *DPHDP1*). Definiční soubory dodává dodavatelská firma, neboť jejich vytváření pravděpodobně přesahuje znalosti běžného uživatele, proto zde neuvádíme jeho popis.

Pokud je zadán identifikátor listu a program najde příslušnou definici, objeví se v hlavním menu další položka *Doplňky*. V rámci této položky se objeví titulky funkcí, které jsou nedefinovány v definičním souboru. Tato položka menu je vytvářena dynamicky podle aktuální definice. Např. pro přiznání DPH se objeví v menu *Doplňky* dva řádky: *Export přiznání DPH – uložit do souboru* a *Export přiznání DPH – odeslat na PVS*. První funkce uloží výsledné XML do souboru a ten je možné později pomocí PVS komunikátoru odeslat na PVS. Druhá funkce rovněž vygeneruje XML soubor, ale rovnou spustí PVS komunikátor, XML soubor mu předá a ten se rovnou odešle na PVS. PVS komunikátor je program, který slouží k odesílání elektronických podání na Portál veřejné správy.

Hledání/Najít

Tato volba umožňuje najít hledané slovo nebo části textu v aktuálním listu.

Hledání/Přejít na

Při této volbě se objeví dialog, ve kterém zadáte číslo řádky a název sloupce buňky, kterou chcete zobrazit. Pomocí této volby se můžete v listu pohybovat na větší vzdálenosti

Zobrazit/Panel nástrojů (/Formátování panel/Editační panel)

Touto volbou můžete schovat nebo opět zobrazit panely aplikace. Při schování všech panelů bude na obrazovce vidět větší část listu.

Zobrazit/Výrazy

V každém listu můžete přepínat mezi standardním režimem, kdy se na obrazovce zobrazují výsledky zadaných formulí, a režimem zobrazení

výrazů, kdy se zobrazují formule tak, jak byly v buňce zadány. Nastavení režimu zobrazení je zachováno i při tisku, kdy se v režimu zobrazení výrazů tisknout okraje s čísly řádků a názvy sloupců. V režimu zobrazení výrazů se nezobrazují (ani netisknou) vložené obrázky.

Zobrazit/Automatický přepočít

Tato volba určuje, mají-li se výsledky všech zadaných výrazů přepočítat při změně textu v buňkách. V dokumentech s velkým počtem výrazů může toto přepočítávání snižovat plynulost editace, proto program umožňuje automatický přepočít vypnout. Celý dokument lze mimoto kdykoli přepočítat volbou *Přepočítat tabulku*.

Zobrazit/Přepočítat tabulku

Tato volba přepočítá výsledky všech výrazů v dokumentu.

Vložit/Rádek

Touto volbou můžete vložit nový řádek před aktuální řádek. Po vložení jsou automaticky upraveny odkazy na buňky a oblasti buněk.

Vložit/Sloupec

Touto volbou můžete vložit nový sloupec před aktuální sloupec. Po vložení jsou automaticky upraveny odkazy na buňky a oblasti buněk.

Vložit/Přidat list

Přidá nový list na konec dokumentu.

Vložit/Vložit list

Vloží do dokumentu nový list před aktuální list.

Vložit/Obrázek

Po této volbě se objeví dialog, ve kterém lze na disku najít požadovaný soubor s obrázkem (bitmapou). Stiskem tlačítka *OK* provedete vložení obrázku na aktuální pozici v listu. Pozici a velikost obrázku můžete měnit pomocí myši.

Vložit/Graf

Touto volbou lze do dokumentu vložit nový graf. Editace grafu je popsána v kapitole *Editor grafů*.

Vložit/Odstranit konec stránky

Touto volbou lze nastavit odstránkování při tisku dokumentu. Při nastavení konce stránky se v mřížce zobrazí zvýrazněná hranice mezi řádky a sloupci. Při přechodu přes tyto hranice je při tisku dokumentu provedeno odstránkování. Všechny nastavené konce stránek lze zrušit najednou pomocí volby *Odstranit všechny konce stránek*.

Formát/Písmo

Touto volbou můžete měnit použité písmo ve vybrané oblasti buněk. Po stisku se objeví standardní dialog Windows, ve kterém lze zvolit požadovaný typ, velikost, barvu a styl písma. Stiskem tlačítka použít provedete změnu písma v dokumentu.

Formát/Barva

Touto volbou můžete měnit barvu buněk ve vybrané oblasti listu. Po stisku se objeví standardní dialog Windows, ve kterém lze zvolit požadovanou barvu. Stiskem tlačítka *OK* pak provedete změnu barvy.

Formát/Formát zobrazení

Po této volbě se objeví dialog, ve kterém můžete zadat požadovaný formát zobrazení údajů. Čísla lze zobrazovat ve formátech

<i>Pevný</i>	bez oddělovačů tisíců
<i>Vědecký</i>	ve tvaru mantisa a exponent
<i>Standardní</i>	s oddělovači tisíců
<i>Měna</i>	formát zobrazení měny podle nastavení Windows
<i>Procenta</i>	pevný formát čísla vynásobeného stem se symbolem % za číslem

Pro číselné údaje můžete dále zadat požadovaný počet desetinných míst.

Údaje typu datum lze zobrazovat ve formátech

<i>Standardní</i>	01.12.1996
<i>Krátké</i>	1.12.1996
<i>Střední</i>	1.XII.1996
<i>Dlouhé</i>	1.prosinec 1996

Stiskem tlačítka použít provedete vlastní změnu formátu zobrazení ve vybrané oblasti buněk.

Pokud si přejete, aby se v listu nezobrazovaly nulové hodnoty čísel, zaškrtněte políčko *Skrýt nulové hodnoty*.

Formát/Rámečky

Touto volbou lze ve vybrané oblasti buněk vytvořit rámečky. Poté, co se objeví příslušný dialog, máte na výběr ze šesti nabídnutých stylů rámečků:

Orámování oblasti buněk

Vodorovné čáry ve spodní části buněk

Svislé čáry v pravé části buněk

Vodorovné čáry ve spodní části buněk spolu s orámováním oblasti

Svislé čáry v pravé části buněk spolu s orámováním oblasti

Vodorovné čáry ve spodní části buněk a svislé čáry v pravé části buněk spolu s orámováním oblasti.

U rámečků můžete zároveň zvolit tloušťku čáry. Stiskem tlačítka použít provedete vložení rámečků do dokumentu.

Formát/Zarovnání

Standardně se údaje zarovnávají podle typu: čísla se zarovnávají vpravo, ostatní údaje vlevo. Pokud chcete toto zarovnání změnit, použijte tuto volbu.

Obrázek/Přenést do popředí

Pokud se vám v dokumentu překrývá několik obrázků, můžete touto volbou přenést zvolený obrázek před všechny ostatní.

Obrázek/Přenést do pozadí

Pokud se vám v dokumentu překrývá několik obrázků, můžete touto volbou přenést zvolený obrázek do pozadí za všechny ostatní.

Obrázek/Odstranit

Tato volba odstraní zvolený obrázek.

Graf/Editovat graf

Pomocí této funkce můžete upravovat dříve vložený graf.

Doplňky

Tato položka menu se objeví pouze tehdy, je-li zadán identifikátor listu a existuje definice exportu do XML (viz. popis *Identifikátor listu*).

V rámci této položky se objeví titulky funkcí, které jsou nadefinovány v definičním souboru. Tato položka menu je vytvářena dynamicky podle aktuální definice. Např. pro přiznání DPH se objeví v menu *Doplňky* dva řádky: *Export přiznání DPH – uložit do souboru* a *Export přiznání DPH – odeslat na PVS*. První funkce uloží výsledné XML do souboru a ten je možné později pomocí PVS komunikátoru odeslat na PVS. Druhá funkce rovněž vygeneruje XML soubor, ale rovnou spustí PVS komunikátor, XML soubor mu předá a ten se rovnou odešle na PVS. PVS komunikátor je program, který slouží k odesílání elektronických podání na Portál veřejné správy.

Operace s oblastmi buněk

SUM(oblast buněk)

Součet čísel v zadané oblasti

Příklad: výraz $SUM(A2:C5)$ udává součet všech čísel v obdélníkové oblasti mezi sloupci A až C a řádkami 2 až 5 včetně.

AVG(oblast buněk)

Průměrná hodnota čísel v zadané oblasti

Příklad: výraz $AVG(A2:C5)$ udává průměr všech čísel v obdélníkové oblasti mezi sloupci A až C a řádkami 2 až 5 včetně.

INF(oblast buněk)

Nejmenší číselná hodnota v zadané oblasti

Příklad: výraz $INF(A2:C5)$ udává nejnížší číslo v obdélníkové oblasti mezi sloupci A až C a řádkami 2 až 5 včetně.

SUP(oblast buněk)

Největší číselná hodnota v zadané oblasti

Příklad: výraz $SUP(A2:C5)$ udává nejvyšší číslo v obdélníkové oblasti mezi sloupci A až C a řádkami 2 až 5 včetně.

CNT(oblast buněk)

Počet údajů typu číslo v zadané oblasti

Příklad: výraz `CNT(A2:C5)` udává počet čísel v obdélníkové oblasti mezi sloupci A až C a řádkami 2 až 5 včetně.

LIST("Název list", "Výraz")

LIST(číslo listu, "Výraz")

Odkaz do jiného listu. Tímto způsobem můžete například v listu s názvem List 1 zadat součet čísel v oblasti A2 až C5 v listu s názvem List 2.

Príslušnou hodnotu vrací výraz

`LIST("List 2", "=SUM(A2:C5)")`

Další příklad: `LIST("List 5", "=B8")` vrací údaj, který je obsažen v listu s názvem List 5 v buňce B8.

Místo názvu listu můžete zadat pořadové číslo listu v dokumentu (zleva počítáno od jedné):

další příklad: `LIST(1, "=B8")` vrací údaj, který je obsažen v prvním listu dokumentu v buňce B8.

TAB("Soubor s dokumentem", "Název listu", "Výraz")

TAB("Soubor s dokumentem", číslo listu, "Výraz")

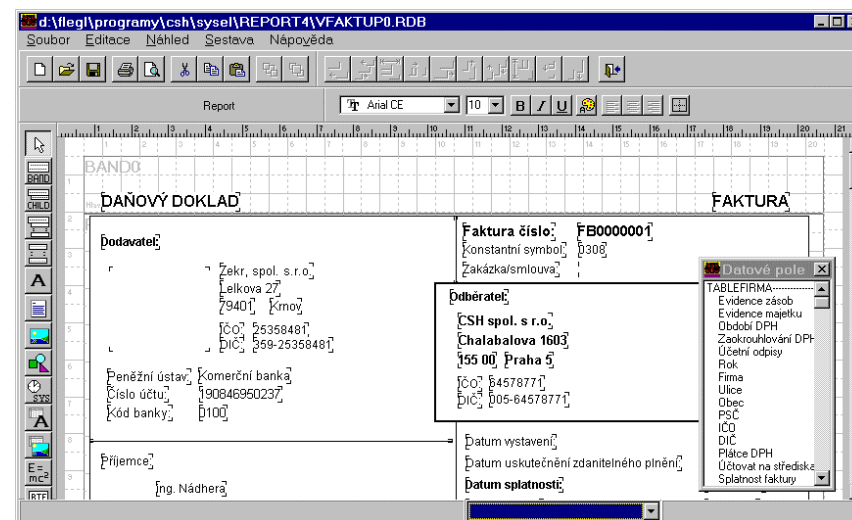
Odkaz do jiného dokumentu. Tímto způsobem můžete v aktuální tabulce získat hodnoty uložené v jiném .tbk dokumentu. Parametr Soubor s dokumentem je uvozovkami ohraničená specifikace souboru obsahující odkazovaný dokument. Pokud zadání obsahuje pouze název souboru (bez cesty), soubor je hledán v adresáři, ve kterém je uložen aktuální dokument, případně v aktuálním adresáři pokud aktuální dokument nebyl ještě uložen. Pokud zadání obsahuje cestu k souboru, respektuje se toto zadání. Další dva parametry určují list a výraz, který chcete v příslušném listu jiného dokumentu vyhodnotit - viz funkce LIST

Příklad: `TAB("ZAV97.TBK", "List 5", "=B8")` vrací údaj, který je obsažen v dokumentu s názvem ZAV97.TBK (uloženém v adresáři ve kterém je uložena právě otevřená tabulka) v listu s názvem List 5 v buňce B8.

Místo názvu listu můžete zadat pořadové číslo listu v dokumentu (zleva počítáno od jedné):

Generátor tiskových sestav

Návrhář sestav slouží k vytváření předloh pro tiskové sestavy. Žádná tisková sestava není napevno nadefinovaná v programu, takže pokud se vám formát některé tiskové sestavy nelíbí, můžete si ji poměrně snadno změnit. Pokud v programu nenajdete tiskovou sestavu, kterou potřebujete, můžete si pomocí návrháře sestav novou sestavu vytvořit.

Při návrhu sestavy se vytváří soubor, který popisuje sestavu. Při požadavku na tisk se soubor načte a sestava se podle něj vytvoří a vytiskne.

Definice pojmů

Sestava

Pojem "Sestava" označuje výtisk záznamů z databáze. Sestava definuje vzhled tisku (rozvržení, písmo, uspořádání datových polí atd.). Například chcete-li tisknout seznam adres, použijete sestavu k tomu, aby jste sdělili počítači, která pole Vaší databáze chcete vytisknout a v jakém pořadí. Sestava může vytisknout data jako seznam, stránku po stránce či jakýmkoliv jiným způsobem, kterým chcete aby Vaše data byla vytištěna.

Tabulka

Soubor obsahující záznamy dat stejného typu se nazývá tabulka, může jít např. o soubor s informacemi o adresách, úkolech či účetních položkách. Tabulka může být buďto samostatný soubor (např. soubor typu DBase nebo Paradox) nebo může být částí databáze (viz níže).

Dotaz

Dotaz sestává z příkazů SQL, pomocí nichž je umožněn přístup k tabulce či databázi, a je tak možné nalézt určitou skupinu datových záznamů. SQL je zkratka ze Structured Query Language (česky strukturovaný jazyk dotazů). Je to druh programovacího jazyka pro databáze. Kompletní popis SQL přesahuje rámec tohoto manuálu. Existuje však mnoho literatury, která se problematikou SQL zabývá.

Množina dat

Skupina záznamů dat (obvykle vytvořených nějakou výběrovou operací). Pojem množina dat zahrnuje společně tabulky a dotazy.

Databáze

Dotazy a tabulky mohou být seskupeny dohromady v databázi. Ta může být reprezentována buď lokálním souborem na Vašem pevném disku nebo může být umístěna na databázovém serveru v síti. Aby byl umožněn přístup k tabulce, je nutné v případě že se jedná o samostatný soubor znát k němu cestu (adresář, ve kterém je soubor umístěn). Pokud je tabulka součástí databáze, je nutné znát jméno této databáze.

Alias

Alias je jméno, které se používá jako zástupce k označování databází nebo cest k souborům.

Části sestavy (pruhy)

Na níže uvedeném obrázku je vidět první stránka jednoduché sestavy, která tiskne názvy zemí, jejich hlavní města a informaci o jejich populaci. Tato zpráva může být rozdělena do několika částí (oblastí):

The screenshot shows a report titled "THSD Software Countries Report" printed on 10.06.97. The report contains a table with the following data:

Name	Capital	Population
Argentina	Buenos Aires	32300003
Bolivia	La Paz	7300000
Brazil	Brasilia	150400000
Canada	Ottawa	26500000
Chile	Santiago	13200000
Colombia	Bagota	33000000
Cuba	Havana	10600000
Ecuador	Quito	10600000
El Salvador	San Salvador	5300000
Guyana	Georgetown	800000
Jamaica	Kingston	2500000
Mexico	Mexico City	88600000
Nicaragua	Managua	3900000
Paraguay	Asuncion	4660000
Peru	Lima	21600000
United States of America	Washington	249200000
Uruguay	Montevideo	3002000

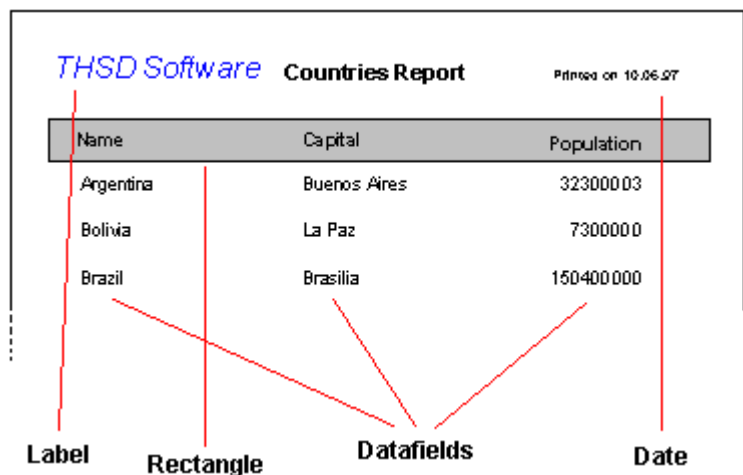
The report also includes a page footer with "Page 1" and "Continued on nextpage..."

Tyto části jsou užívány pro návrh sestav a nazývají se "Pruhy"; sestava je proto také nazývána "pruhová" sestava. Například je zde pruh patičky "Pata stránky" (Page footer) nesoucí všechny text patičky stránky a pruh titulku "Záhlaví sestavy" (Title), který nese text titulku na první stránce. Nejdůležitějším pruhem je však pruh detailů "Hlavní tabulka" (Data). Ten je tištěn pouze jednou pro každý datový záznam,

výsledkem čehož je pak seznam dat. Nastavení pruhů detailů je stejné pro každý záznam, musí tedy být vytvořeno pouze jednou, pro jeden záznam, se zástupci pro každé datové pole. Pro každý záznam je pruh detailů tištěn až poté, co jsou jednotliví zástupci nahrazeni aktuálními daty záznamu.

Prvky sestavy

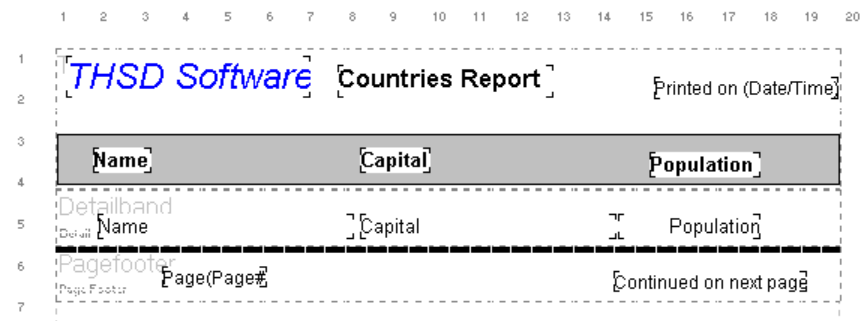
Kromě pruhů sestavy, které ji rozdělují do logických částí, skládá se sestava z jednotlivých prvků, umístěných na pruzích. Tyto prvky definují co přesně je tištěno na příslušných pruzích.

Dvěma nejdůležitějšími prvky jsou "Popis" (Label) a "Datové pole" (Datafields). Popis se používá pro tisk textu - např. titulku - který nemá návaznost do databáze. Datová pole jsou zástupci pro pole z množiny dat. Kdykoliv mají být datová pole tištěna, program vezme obsah pole z množiny dat a vloží ho na místo kam jste datové pole umístili.

Obvykle se jako popisy používají popisky pro datová pole, což zlepšuje vzhled a srozumitelnost sestavy tím, že namísto strohého seznamu dat se též tiskne informace o jejich druhu.

Následující obrázek ukazuje definici sestavy pro výše zmíněný seznam zemí:

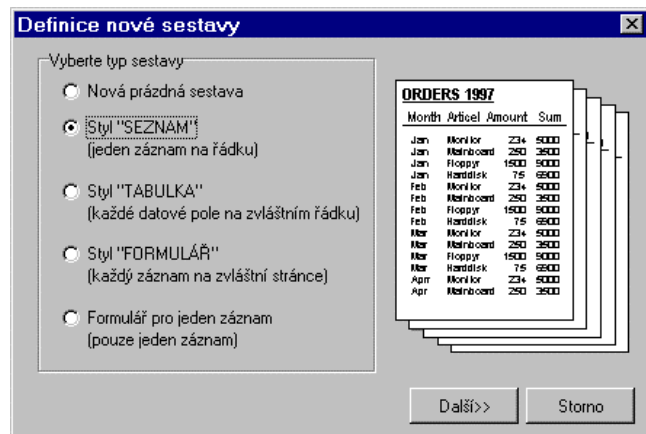
Při návrhu sestavy jsou k dispozici následující typy prvků:

- Datová pole sloužící k zobrazení textu z množiny dat
- Popisy sloužící k zobrazení neměnného textu
- Systémová pole (datum, čas, číslo stránky, ...)
- Obrazce (kružnice, obdélník, čára)
- Obrázek (soubor typu Windows bitmap)
- Obrázek z datového pole
- Výraz (počítané pole, matematické výpočty, ...)
- Memo (víceřádkový text)
- RTF (Rich text format = formátovaný text, použitelné pouze ve 32-bitových aplikacích)
- RTF z databáze (použitelné pouze ve 32-bitových aplikacích)
- Graf (grafy, tabulky, ...)

Každý prvek sestavy má určité vlastnosti (písmo, barva, ...), které můžete měnit. To je popsáno v částech týkajících se různých prvků.

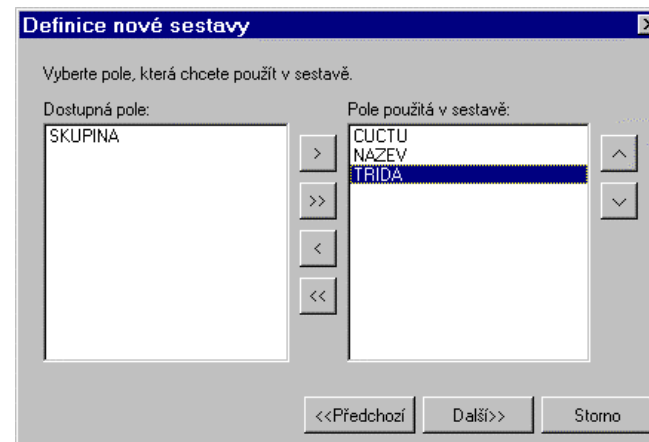
Tvorba nové sestavy pomocí průvodce

Novou sestavu vytvoříte výběrem položky *Soubor - Nový* z menu nebo stiskem příslušného tlačítka. Zobrazí se průvodce tvorbou sestavy, který můžete použít k rychlé a jednoduché tvorbě prvního návrhu sestavy.

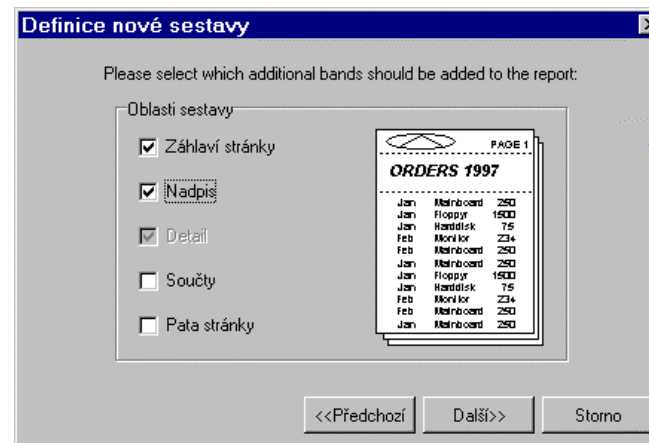

Průvodce se Vás zeptá jaký druh sestavy chcete tvořit, jaká množina dat se má použít a jak provést rozmístění sestavy. Potřebné prvky se do sestavy přidají automaticky. Poté, co průvodce ukončí svou činnost, můžete pokračovat v úpravách sestavy tak, aby vyhovovala Vaším požadavkům. Pokud vyberete jako typ sestavy *Nová prázdná sestava*, vytvoří se prázdná sestava a průvodce se ukončí. Pak musíte zadat všechny pruhy a množiny dat ručně.

Po zvolení typu sestavy stiskněte tlačítko *Další*. Další stránka průvodce slouží k výběru polí, která chcete použít. Vyberte která pole z Vaší tabulky budou přidána do sestavy automaticky. Můžete přetahovat pole z jednoho seznamu do druhého pomocí myši nebo můžete použít tlačítek umístěných mezi seznamy. V pravém seznamu můžete měnit pořadí polí jejich přetahováním nahoru a dolů pomocí myši.

Další stránka průvodce Vám umožňuje zvolit pruhy sestavy, které chcete použít:

Poté je možné nastavit různá celková nastavení, například kolik sloupců má Vaše sestava mít:

Definice nové sestavy

Obecné volby sestavy

Název sestavy:

Sloupce na každé stránce: Mezera mezi sloupci:

Orientace

Na výšku Na šířku

<<Předchozí Další>> Storno

Následující stránka určuje vzhled sestavy. Můžete nastavit počáteční druhy písma pro textová a datová pole a můžete vložit čáry mezi sloupce a řádky sestavy:

Definice nové sestavy

Písmo pro záhlaví sloupců a návěští... **Arial CE**

Písmo pro datová pole... **Arial CE**

Čáry

vodorovné čáry

svislé čáry

čáry čtyřúhelníků

Month	Articel	Amnt	Sum
Jan	Mokri kor	234	5000
Jan	Mastřáncand	250	2500
Jan	Floppy	1500	5000
Jan	Harddisk	75	5000
Feb	Mokri kor	234	5000
Feb	Mastřáncand	250	2500
Feb	Floppy	1500	5000

<<Předchozí Další>> Storno

Nyní je již sestava navržena. Můžete buď vybrat *Dokončit* abyste se vrátili do editoru sestavy, kde můžete upravit vytvořenou sestavu a uložit ji, nebo můžete zvolit *Náhled*, abyste si nejprve prohlédli vzhled sestavy tak, jak bude později tištěn. Pokud se Vám to co vidíte nelíbí, můžete stisknout tlačítko *Zpět* a změnit co jste v návrhářii vytvořili.

Definice nové sestavy

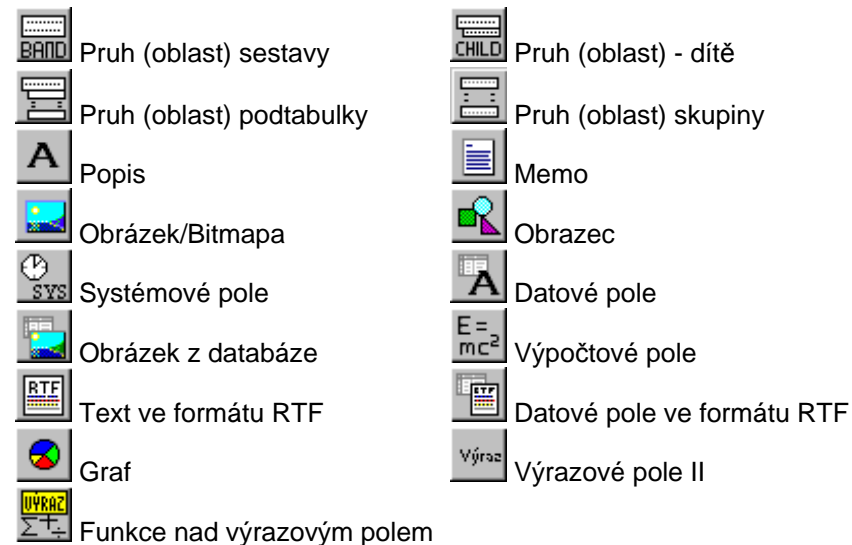
Nyní lze zvolit "Náhled" pro kontrolu vzhledu sestavy a pak se vrátit do průvodce. Zvolte "Ukončení", chcete-li dále editovat sestavu pomocí editoru sestav.

Náhled

<<Předchozí Ukončení Storno

Přidání nového prvku do sestavy

Tlačítka sloužící ke vkládání prvků do sestavy naleznete na levé (nebo horní) straně návrhového okna:

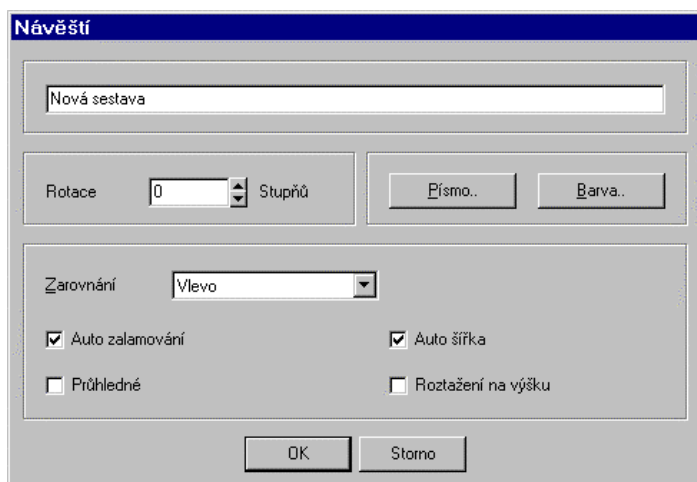

Pokud chcete přidat nový prvek do sestavy, stiskněte jeho tlačítko a poté stiskněte levé tlačítko myši v místě sestavy, kam chcete vybranou

položku umístit. Samozřejmě že později můžete prvek přesunout na jiné místo. Při vkládání nových pruhů do sestavy nezáleží na tom, kde v sestavě stisknete tlačítko myši, protože umístění jednotlivých pruhů je dáno jejich typem (pruh hlavičky, pruh titulku, ...) a probíhá automaticky.

Úprava prvků sestavy

Individuální vlastnosti prvku sestavy je možné měnit kdykoliv během návrhu sestavy. Označte požadovaný prvek a buďto dvakrát stiskněte levé tlačítko myši nebo stiskněte pravé tlačítko myši a vyberte položku *Opravy* z nabízeného lokálního menu. Vyvolá se tak dialog pro nastavování vlastností označeného prvku. Jedná se o stejný dialog, jaký se zobrazí při vložení nového prvku. Na následujícím obrázku je uveden dialog nastavení vlastností pro *popis*:

Nastavte vlastnosti prvku podle svých potřeb a stiskněte tlačítko *OK*. Tím se dialog uzavře a uskuteční se Vámi provedené změny. Pokud stisknete *Storno*, všechny změny se zruší a pokud jste vkládali nový prvek, nebude do sestavy přidán. Pro každý prvek se objeví jiné okno. Informace o konkrétních vlastnostech pro každý prvek je možné nalézt v individuálních popisech prvků.

Panel nástrojů

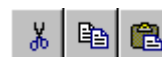
Mnoho vlastností prvků můžete měnit namísto používání dialogu pro nastavení vlastností přímo pomocí panelu nástrojů. Navíc ho můžete použít k nastavení vlastností více prvků najednou.

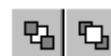
Tato tlačítka slouží k vytváření nové sestavy, načítání souboru sestavy a ukládání sestavy.

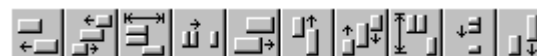
Tato tlačítka použijte k tisku sestavy nebo k zobrazení náhledu tisku.

Těmito tlačítky je možné prvek vyjmout, kopírovat či vložit na plochu návrháře sestav.

Tato tlačítka se používají v případě překrývání se prvků navzájem k jejich umístění do pozadí nebo naopak do popředí před ostatní prvky sestavy.

Těmito tlačítky je možné uspořádat prvky. Některá z nich jsou aktivní pouze v případě, že je označeno více prvků (například při zarovnání levých okrajů).

Tato část panelu nástrojů ukazuje druh právě označené právě označeného prvku sestavy a její hlavní vlastnost (text pokud jde o popis, datové pole, typ pruhu, ...). Tuto vlastnost můžete měnit přímo pomocí panelu nástrojů aniž byste museli otvírat dialog pro nastavování vlastností.

Zde můžete nastavit písmo a styl písma označeného prvku (název písma, velikost, tloušťku, podtržení a kurzívu).

Tato tlačítka slouží k zarovnání textu uvnitř prvku. Text může být zarovnán vlevo či vpravo nebo může být centrován. Samozřejmě toto má smysl pouze v případě, že velikost prvku je větší než rozměry jejího text a pokud není aktivní automatické nastavování velikosti.

Tímto tlačítkem můžete otevřít dialog sloužící k nastavování orámování označeného prvku.

Použití myši

Označení prvku sestavy

Prvky sestavy se označují stiskem levého tlačítka myši, přičemž kurzor je umístěn nad příslušným prvkem. Výběr je indikován osmi černými čtverečky kolem prvku:

Změna velikostí prvků

Ke změně velikosti můžete použít čtverečky označeného prvku. Pokud je kurzor umístěn nad čtverečkem, změní se a ukazuje, že je možné měnit velikost. Ta se mění pohybem myši za současného stisku jejího levého tlačítka. Je třeba mít na paměti, že v případě pruhů sestavy je možné měnit pouze jejich výšku, šířka se nastavuje automaticky na šířku sestavy.

Vícenásobné označení prvků (a)

Více prvků najednou označíte tak, že během označování jednotlivých prvků pomocí levého tlačítka myši budete držet stisknutou klávesu [Shift]. Tento způsob zachovává při výběru dalšího prvku výběr předchozí.

Vícenásobný výběr prvků (b)

Vícenásobný výběr prvků můžete též uskutečnit pomocí takzvané "gumové pásky". Stiskněte klávesu [Ctrl] společně s levým tlačítkem myši a táhněte rámeček okolo prvků, které chcete označit. Po uvolnění tlačítka myši se všechny prvky uvnitř rámečku označí.

Přemísťování prvků:

Prvky sestavy můžete přemísťovat pomocí levého tlačítka myši. Držte tlačítko stisknuté, přesuňte prvek do požadované pozice a uvolněte tlačítko. Pruhy sestavy není možno pohybovat, protože jsou umísťovány automaticky podle jejich typu.

Přemísťování a změna velikosti prvků bez ohledu na aktuální nastavení mřížky:

Pokud chcete manipulovat s prvky bez ohledu na nastavení mřížky (položka menu "Zobrazení|Možnosti") a pohybovat s prvkem nebo měnit jeho velikost po jednom pixelu, pak během pohybu myši držte stisknutou klávesu [Shift].

Nastavování vlastností prvků:

Pokud dvakrát stisknete levé tlačítko myši nad prvkem nebo vyberete-li položku "Nastavit" z lokálního menu prvku (které je přístupné pomocí pravého tlačítka myši), otevře se dialog, ve kterém je možné nastavit vlastnosti prvku.

Použití klávesnice

Návrhář sestav se sice většinou ovládá pomocí myši, ale některé funkce jsou též přístupné pomocí klávesnice.

Enter:

Zobrazí formulář nastavování vlastností prvků.

Kurzorové klávesy:

Přesouvá prvek sestavy.

Shift + Kurzorové klávesy:

Mění velikost prvku sestavy.

Del:

Maže prvek sestavy.

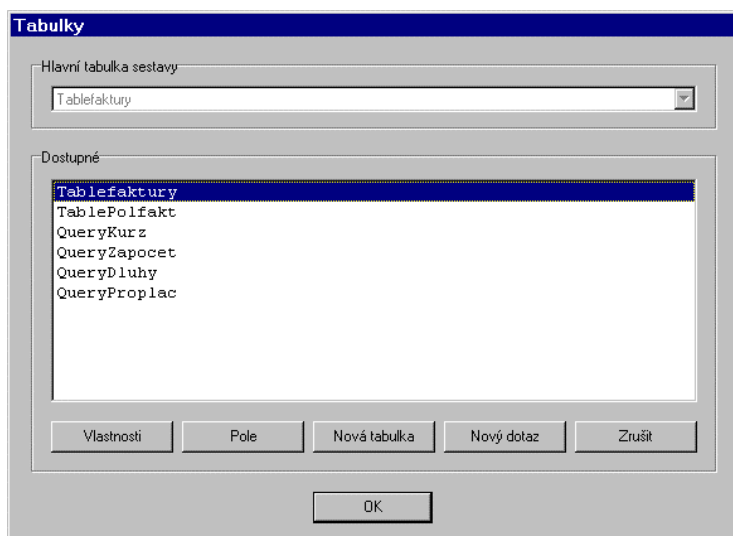
Tab a Shift + Tab:

Označuje následující, resp. předchozí prvek sestavy.

Množiny dat

Ve většině případů každá sestava užívá minimálně jednu množinu dat, která dodává sestavě záznamy dat. Všechny množiny dat a vztahy mezi nimi můžete definovat pomocí nastavení databázi (položka menu "Sestava|Tabulky databáze").

Poznámka: Tlačítko "Vlastnosti" zobrazí dialog pro nastavení parametrů aktuálně vybrané tabulky či dotazu. Pokud jsou komponenty (prvky) dialogu neaktivní, nastavování vlastností množiny dat není možné.

Toto dialogové okno ukazuje hlavní množinu dat sestavy, což je množina dat nad kterou je sestava vytvářena a ze které jsou tištěny všechny datové záznamy. Pod hlavní tabulkou sestavy je seznam všech množin dat sestavě dostupných. Právě je tam pouze tabulka zemí, která je hlavní množinou dat, ale můžete přidat více tabulek či dotazů, které také chcete ve své sestavě používat.

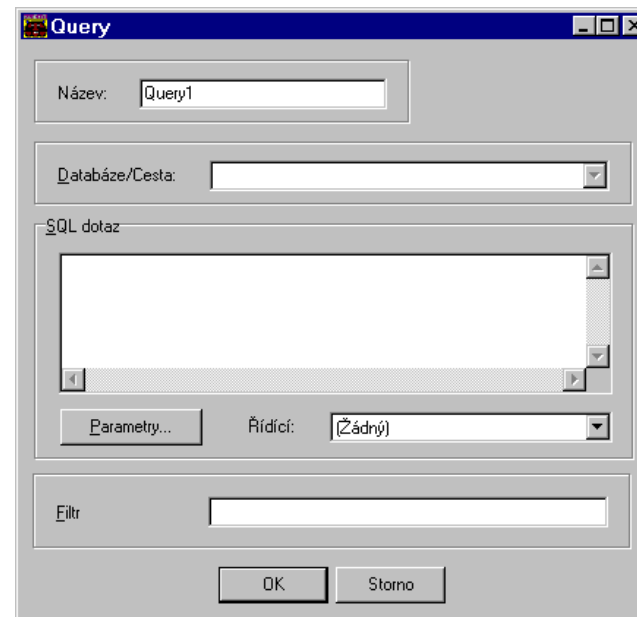
Pokud chcete přidat tabulku nebo dotaz, použijte odpovídající tlačítko.

Nová tabulka:

Pokud stisknete toto tlačítko, zobrazí se běžný dialog pro otevírání souborů, ve kterém si můžete vybrat požadovanou tabulku. Navíc pokud je to možné, můžete použít aliasů namísto cest k adresářům.

Nový dotaz:

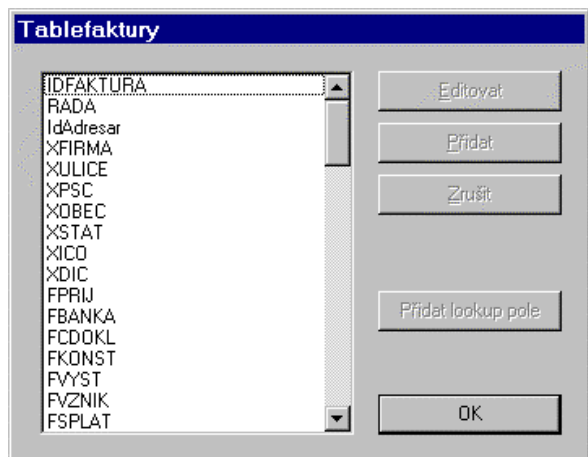
Po stisku tlačítka *Nový dotaz* se otevře následující dialog:

Zde můžete zadat dotaz v jazyce SQL. Pokud Váš dotaz obsahuje parametry, jejichž hodnotu můžete nastavit pomocí tlačítka *Parametry*. Pokud mají být parametry převzaty z jiné množiny dat, vyberte tuto tabulku či dotaz ve výběrovém poli *master*.

Datové pole:

Pokud vyberete tlačítko *Pole*, zobrazí se seznam všech dostupných polí právě vybrané množiny dat.

Poznámka: Pokud jste nepovolili nastavování polí množiny dat, tlačítka v tomto dialogu nejsou aktivní.

Můžete odstranit (=skrýt) jednotlivá pole z množiny dat, takže již nebudou v sestavě dostupná, nebo můžete měnit vlastnosti pole. Zobrazovaný popis může být nastaven pro každé datové pole, které je použito jako zástupné jméno v editoru sestavy. Takto můžete mít výstižné názvy polí i když je vaše skutečné množiny dat nemají, například "CisZak" může být nahrazeno pojmem "Zákazník".

K formátování číselných polí použijte editační řádek "formát" (viz *Formátování číselných údajů*). "Přesnost" určuje kolik je zobrazováno číslic za desetinnou čárkou.

Úprava existující sestavy

V této kapitole je uveden jednoduchý příklad užití návrháře sestav. Ukazuje, jak upravit existující sestavu s již zadanými a nastavenými množinami dat a pruhu. Nyní následuje příklad:

Toto rozvržení sestavy vede k následující podobě tisku:

Přehled zboží			
Číslo	Název zboží	Množství	MJ
0017	CD - Rom	10,0000	ks
0018	Disketa	10,0000	ks
0019	CD - RW	10,0000	ks
0020	Monitor 17"	10,0000	ks
0021	Monitor 19"	10,0000	ks

Změna výšky řádků dat:

Řekněme, že řádky dat jsou příliš blízko a že chcete aby byly dále od sebe. Každý řádek má informaci o svém umístění z pruhu detailů sestavy. Pro každý datový záznam je pruh detailů (*Hlavní tabulku*) vytištěn jednou, takže když změníte výšku pruhu detailů, zvětší se prostor pro každý datový záznam. Chcete-li provést tuto úpravu, nejprve označte v návrháři sestav požadovaný pruh detailů pomocí myši – přemístěte nad něho kurzor a stiskněte levé tlačítko. V rozích pruhu se objeví černé čtverečky, které se používají ke změně velikosti prvků sestavy. Stiskněte levé tlačítko myši nad prostředním čtverečkem spodní hrany pruhu, držte ho stisknuté a pohybujte myší kurzorem směrem dolů. Tímto způsobem se změní velikost pruhu detailů a po uvolnění tlačítka myši zůstane nastavena nová výška pruhu.

Nyní můžete stisknout tlačítko *Náhled* nebo vybrat položku *Soubor-Náhled* a zkontrolovat tak nový vzhled sestavy. Je vidět, že mezi jednotlivými řádky dat je nyní více volného místa.

Přesun prvků sestavy

Možná se Vám nelíbí umístění některých prvků, například chcete, aby první datové pole bylo o trochu více vpravo. To můžete provést tak, že označíte datové pole pomocí levého tlačítka myši (a podržíte ho stisknuté) a přetáhnete ho do jeho nové pozice na pruhu. Mějte na paměti, že nemůžete přesouvat prvky do jiného pruhu a také že nemůžete přesouvat pruhy sestavy, protože jejich umístění je určeno automaticky jejich druhem (např. pruh hlavičky na vrchu stránky).

Změna písma:

Pokud chcete změnit písmo prvku sestavy, nejprve prvek označte (můžete také označit více prvků najednou) a pak změňte písmo pomocí panelu nástrojů:

Můžete zvolit název písma, velikost písma a styl (tučné, podtržené, kurzívu). Dostupnost jednotlivých druhů písem je dána instalací písem na Vašem počítači.

Přidání a změna popisu:

Pokud chcete vložit statický text do Vaší sestavy, stiskněte tlačítko *popis*. Po jeho stisku přemístíte kurzor na požadovanou pozici a stiskněte levé tlačítko myši. Objeví se dialog nastavení vlastností popisu, do kterého zapíšete Váš text a nastavíte další parametry. Po stisku tlačítka *OK* se text popisu vloží do sestavy a později bude vytištěn v této pozici.

Pokud chcete změnit text (nebo nějakou jeho vlastnost, např. zarovnávání) již existujícího popisu, označte prvek pomocí levého tlačítka myši a znovu otevřete dialog nastavení vlastností, buď dvojitým stiskem levého tlačítka myši nebo výběrem položky *Opravy* z lokálního menu prvku (přístupného pomocí pravého tlačítka myši).

Prvky sestavy

Standardní typy pruhů

(Záhlaví sestavy, Hlavní tabulka,...)

Všechny standardní pruhy sestavy jsou vkládány stejným tlačítkem (viz výše). Typ pruhu je vybírán pomocí jeho dialogu nastavení vlastností.

K dispozici jsou tyto typy pruhů:

- ❑ **Záhlaví sestavy:** Záhlaví sestavy (pruh titulku) bude tištěn na první stránce sestavy jako její titulek.
- ❑ **Záhlaví stránky:** Záhlaví stránky je tištěno na vrchu každé stránky sestavy
- ❑ **Záhlaví sloupců:** Záhlaví sloupců se používá v sestavách s více sloupci (což se nastavuje pomocí "Sestava|Volby").
- ❑ **Hlavní tabulka:** Hlavní tabulka (pruh detailů) je nejdůležitějším pruhem sestavy. Je tištěn jednou pro každý datový záznam z hlavní tabulky sestavy.
- ❑ **Pata skupiny:** Pata skupiny je tištěna na konci skupiny, před začátkem skupiny další. Více informací o skupinách naleznete v kapitole popisující pruh skupiny.
- ❑ **Celkové součty:** Pruh shrnutí celkové součty je tištěn na konci sestavy, poté, co jsou vytištěny všechny datové záznamy.
- ❑ **Pata stránky:** Pata stránky je tištěna na dolním okraji každé stránky sestavy.

Vlastnosti těchto pruhů se všechny nastavují pomocí stejného dialogu nastavení vlastností. K dispozici jsou následující volby:

Typ

Typ pruhu (viz výše)

Barva

Definuje barvu pozadí pruhu sestavy.

Tisk

- Ne na první stránce:** tiskne pruh pouze na druhé stránce a dále
- Ne na poslední stránce:** potlačí tisk pruhu na poslední stránce sestavy
- Pouze sudé stránky:** tiskne pruh pouze na stránkách se sudým číslem
- Pouze liché stránky:** tiskne pruh pouze na stránkách s lichým číslem
- Dole na stránce:** přesune pruh dospod stránky před jeho tiskem
- Nová stránka:** před tiskem pruhu začne novou stránku
- Nový sloupec:** před tiskem pruhu začne nový sloupec (pokud je používáno více sloupců)

Tiskni pouze je-li výraz pravdivý

Zda bud pruh vytištěn či nikoliv, může určovat výraz. Výraz musí mít jako výsledek logickou hodnotu „pravda“ nebo „nepravda“. Tlačítkem po pravé straně editační řádky výrazu lze vyvolat průvodce sestavením výrazu.

Obrys

Kolem pruhu sestavy je možné kreslit obrys nebo jednotlivé obrysové čáry. Můžete zvolit které čáry se mají kreslit, jakou barvou, jakým stylem a jak mají být široké.

Pruh podtabulky

Pruh podtabulky (oblast podtabulky) je druh pruhu detailů (jako Hlavní tabulka), ale je pruhu hlavní tabulky podřízen. Například pokud chcete tisknout seznam audio-CD a pro každé CD chcete tisknout seznam skladeb, měli byste použít "hlavní tabulku" pro tisk názvů CD a spojit pruh podtabulky s množinou dat názvů, takže jednotlivé seznamy skladeb budou tištěny pod každým názvem CD. Mějte na paměti, že musíte vytvořit odpovídající propojení tabulek (nazývané vztahem "master-detail" pomocí nastavení databáze.

Pro pruh podtabulky jsou k dispozici následující volby:

Tabulka:

Množina dat používaná pruhem podtabulky.

Barva:

Udává barvu pozadí pruhu sestavy.

Řídící:

Řídící tabulka (master), nadřazená tabulce užívané pruhem podtabulky (slave). Pro každá záznam řídicí tabulky je tištěn celý seznam podtabulky.

Tisk pouze je-li výraz pravdivý:

viz Standardní pruhy

Tisk

- Před řídicí oblastí detailu:** tiskne záznamy podtabulky před tiskem jejich řídicího záznamu z hlavní tabulky
- Dole na stránce:** posouvá pruh dopředu stránky před jejím tiskem

- Tisknout záhlaví/patu když je tabulka prázdná:** záhlaví a pata hlavní tabulky budou tištěny i když nebude k dispozici žádný záznam podtabulky
- Nová stránka:** před tiskem pruhu začne novou stránku
- Nový sloupec:** před tiskem pruhu začne nový sloupec (pokud je používáno více sloupců)

Oblast záhlaví:

Tento pruh je tištěn jako záhlaví před tiskem záznamů dat podtabulky.

Oblast paty:

Tento pruh je tištěn jako pata za tiskem záznamů dat podtabulky.

Obrys:

viz Standardní pruhy

Pruh skupiny

Pruh skupiny (skupinová oblast) je používán k roztřídění dat do skupin. Například pokud chcete tisknout seznam adres, můžete nechat volné místo před každým novým prvním písmenem a vložit do něho nějaký popis nebo můžete seřadit adresy do skupin podle města či státu.

Příklad

Vnitřně jsou skupiny zpracovávány následujícím způsobem: Před tiskem datového záznamu, výkonný mechanismus sestavy vyhodnotí, zda-li je výsledek výrazu pruhu skupiny různý od výsledku výrazu pro předcházející záznam. Pokud je rozdílný, pruh skupiny se vytiskne, v opačném případě nikoliv. Touto cestou mohou být data velice pružně seřazena do skupin, protože výraz můžete použít pro prakticky jakýkoliv druh výpočtu.

K dispozici jsou následující volby:

Řídící:

Udává který pruh je pro skupinu řídicí. To může být buďto pruh hlavní tabulky nebo pruh podtabulky. Skupina je vyhodnocována pokaždé, když je tištěn řídicí pruh.

Barva:

Udává barvu pozadí pruhu sestavy.

Výraz:

Výraz určuje zda má být pruh skupiny tištěn či nikoliv. Pruh bude tištěn po každé změně výsledku výrazu.

Tisk

- Dole na stránce:** před tiskem přesouvá pruh dospodu stránky
- Nová stránka:** před tiskem pruhu začne novou stránku
- Nový sloupec:** před tiskem pruhu začne nový sloupec (pokud se používá více sloupců)

Oblast paty:

Tento pruh je tištěn na konci každé skupiny před tiskem dalšího pruhu skupiny

Obrys:

viz Standardní pruhy

LastName	FirstName
B	
Baldwin	Janet
Bender	Oliver H.
Bennet	Ann
Bishop	Dana
Brown	Kelly
Burbank	Jennifer M.
C	
Cook	Kevin
D	
De Souza	Roger
F	
Ferrari	Roberto
Fisher	Pete
Forest	Phil

LastName	FirstName
Baldwin	Janet
Bender	Oliver H.
Bennet	Ann
Bishop	Dana
Brown	Kelly
Burbank	Jennifer M.
Cook	Kevin
De Souza	Roger
Ferrari	Roberto
Fisher	Pete
Forest	Phil
Glon	Jacques
Green	T.J.
Guckenheimer	Mark
Hall	Stewart
Ichida	Yuki

Pruh dítě

Pruh-dítě (oblast-dítě) je pruh, který je připojen k jinému pruhu sestavy a bude vždy tištěn pod tímto jeho rodičovským pruhem. Tímto způsobem můžete například tisknout přídavný pruh za každým pruhem hlavní tabulky. Výhoda použití pruhu-dítě namísto pouhého zvětšení rodičovského pruhu a přidání prvků do něho spočívá v tom, že mezi pruhem a jeho dítětem může být pokud je to třeba zalomení stránky a pruh-dítě může být tištěn nezávisle na jeho rodičovském pruhu, i když rodičovský pruh není tištěn.

Pruh-dítě musíte použít pokud máte u prvků sestavy zaškrtnutu volbu "Auto šířka" a chcete tisknout prvek pod pole s automatickou šířkou.

V tomto případě umístíte všechny prvky, které by mohly být automaticky posunuty v důsledku automatického nastavování šířky před ně na pruh-dítě.

K dispozici jsou následující volby:

Rodičovská oblast:

Pruh, ke kterému je pruh-dítě připojen.

Barva:

Udává barvu pozadí pruhu sestavy.

Tisk

- Ne na první stránce:** tiskne pruh pouze na druhé a dalších stránkách
- Pouze sudé stránky:** tiskne pruh pouze na stránkách se sudým číslem
- Pouze liché stránky:** tiskne pruh pouze na stránkách s lichým číslem
- Na dolním okraji stránky:** před tiskem posouvá pruh na spodní okraj stránky

- Nová stránka:** před tiskem pruhu začne novou stránku
- Nový sloupec:** před tiskem pruhu začne nový sloupec (pokud se používá více sloupců)

Tisknout pouze je-li výsledek pravdivý:

K určení zda-li má být pruh tištěn či nikoliv může být použit výraz. Výraz musí mít výsledek "pravda" či "nepravda". Stiskem tlačítka po pravé straně editační řádky výrazu vyvoláte průvodce sestavením výrazu.

Obrys:

Kolem pruhu sestavy je možné kreslit obrys nebo jednotlivé obrysové čáry. Můžete zvolit které čáry se mají kreslit, jakou barvou, jakým stylem a jak mají být široké.

Datové pole

Datové pole zobrazuje data z tabulky nebo dotazu. Mohou to být numerická data, znaky nebo víceřádkový text.

K dispozici jsou následující volby:

Datové pole:

Vyberte datové pole, které chcete tisknout.

Zarovnání:

Text prvku sestavy může být zarovnán vlevo, vpravo nebo může být centrován.

Formát zobrazení:

Numerická datová pole mohou být formátována pomocí nastavení formát zobrazení.

Písmo:

Udává písmo pro prvek sestavy.

Barva:

Udává barvu pozadí prvku sestavy (barva písma se nastavuje pomocí tlačítka "Písmo").

Auto zalamování:

Zaškrtněte tuto volbu pokud chcete aby se text zalamoval na další řádku pokud se nevejde do dané šířky (stejně jako u běžných textových editorů).

Průhledné:

Pokud je aktivována tato volba, nebude tištěno pozadí daného prvku sestavy. Tímto způsobem můžete umístit text například na obrázek bez toho, aniž by byl obrázek zakryt bílou plochou pod textem.

Auto šířka:

Tato šířka mění velikost prvku sestavy tak, aby se do něho vešel celý jeho text. Pokud není "Auto šířka" zaškrtnuta a text je větší než velikost prvku, je text oříznut.

Roztáhnout na výšku:

Tato volba je používána u prvků s víceřádkovým textem, např. u memo polí. Výška prvku se roztáhne tak, aby se do prvku vešly všechny řádky. Pokud je třeba, roztáhne se také pruh sestavy.

Potlačit tisk opakujících se hodnot

Tuto volbu aktivujte pokud nechcete, aby se opakovaně tiskla datová pole se stejnými hodnotami. Výkonný mechanismus sestavy vytiskne pouze datové pole pro první datový záznam a všechny následující tisky stejného pole s nezměněnou hodnotou ponechá prázdné.

Potlačit tisk je-li hodnota pole 0

Tato volba potlačuje tisk číselných polí pokud je jejich hodnota rovna nule.

Znovu tisknout na nové stránce

Pokud jste aktivovali volbu "Potlačit tisk opakujících se hodnot", můžete použít tuto volbu k opětovnému tisku hodnoty, která by jinak byla díky shodě s předešlými potlačena, na nové stránce.

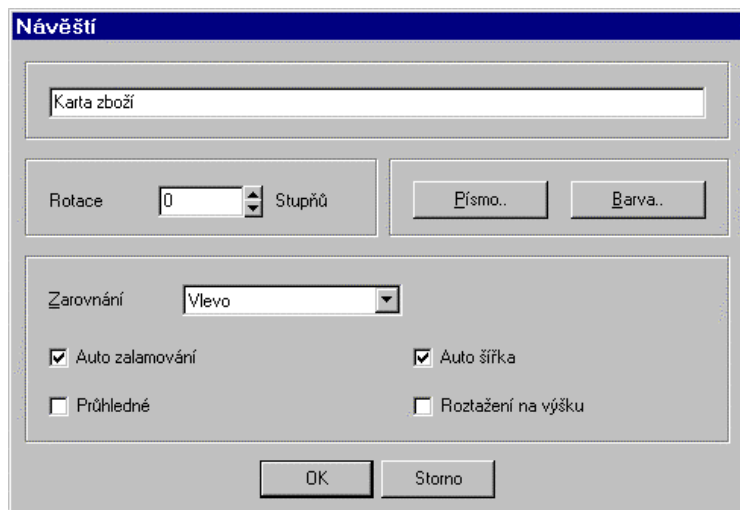
Opakovat tisk na nové skupině

Totéž jako "Znovu tisknout na nové stránce" ale pro skupiny.

Popis

Popis (návěští) umožňuje tisknout statický text, tj. tiskne text přesně tak, jak je zobrazen v průběhu návrhu sestavy.

K dispozici jsou následující volby:

Text

Text, který má být vytištěn. Můžete vepsat pouze jedinou řádku textu. Pro víceřádkový text slouží prvek Memo.

Rotace

Slouží k rotaci textu. Úhel rotace může být nastaven libovolně mezi 0 a 360 stupni. Například 90 stupňů znamená tisk svisle.

Písmo

Určuje písmo prvku sestavy.

Barva

Udává barvu pozadí prvku sestavy (barva písma se nastavuje pomocí tlačítka *Písmo*).

Zarovnání

Prvek sestavy může být zarovnán vlevo, vpravo nebo může být centrován.

Auto zalamování

Zaškrtněte tuto volbu pokud chcete, aby se text zalamoval na další řádku pokud se nevejde do dané šířky (stejně jako u běžných textových editorů).

Průhledné

Pokud je aktivována tato volba, nebude tištěno pozadí daného prvku sestavy. Tímto způsobem můžete umístit text například na obrázek bez toho, aniž by byl obrázek zakryt bílou plochou pod textem.

Auto šířka

Tato šířka mění velikost prvku sestavy tak, aby se do něho vešel celý jeho text. Pokud není „Auto šířka“ zaškrtnuta a text je větší než velikost prvku, je text oříznut.

Roztažení na výšku

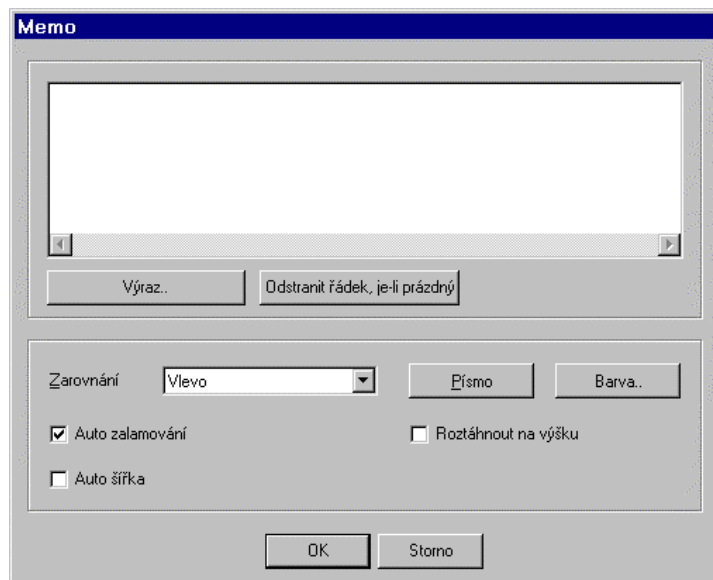
Tato volba je používána u prvků s víceřádkovým textem, např. u memo polí. Výška prvku se roztáhne tak, aby se do prvku vešly všechny řádky. Pokud je třeba, roztáhne se také pruh sestavy.

Memo

Memo se používá pro tisk víceřádkového textu. Stejně jako popis i memo zobrazí text jednou barvou a jedním písmem. Pokud chcete použít formátovaný text, měli byste použít prvek pole Richtext.

K dispozici jsou následující volby:

Text:

Text, který bude tištěn.

Písmo:

Nastavení písma pro prvek sestavy.

Barva:

Udává barvu pozadí prvku sestavy (barva písma se nastavuje pomocí tlačítka "Písmo").

Zarovnání:

Prvek sestavy může být zarovnán vlevo, vpravo nebo může být centrován.

Auto zalamování:

Zaškrtněte tuto volbu pokud chcete aby se text zalamoval na další řádku pokud se nevejde do dané šířky (stejně jako u běžných textových editorů).

Auto šířka:

Tato šířka mění velikost prvku sestavy tak, aby se do něho vešel celý jeho text. Pokud není "Auto šířka" zaškrtnuta a text je větší než velikost prvku, je text oříznut.

Roztažení na výšku:

Tato volba je používána u prvků s víceřádkovým textem, např. u memo polí. Výška prvku se roztáhne tak, aby se do prvku vešly všechny řádky. Pokud je třeba, roztáhne se také pruh sestavy.

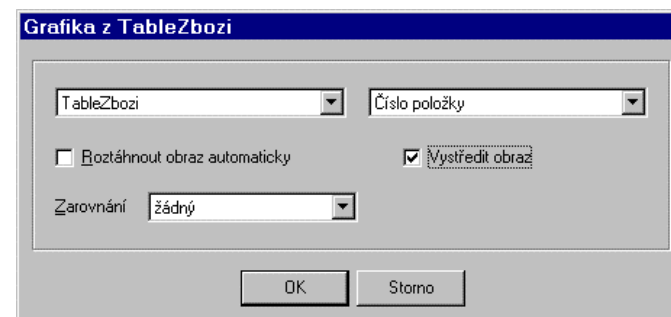
Obrázek

Prvek obrázek je bitmapa do reportu vložená ze souboru typu BMP.

Obrázek z databáze

Zatímco datové pole slouží pro zobrazování textu ze záznamu databáze, tento prvek sestavy lze použít pro tisk obrázků uložených v databázi.

K dispozici jsou následující volby:

Datové pole:

Datové pole obsahující obrázek (pokud v tomto poli žádná bitmapa není, nic se tisknout nebude). Pokud je vlastnost "Datové pole" nastavena na pole v databázi které není typu bitmapa, výkonný mechanismus sestavy se pokusí najít bitmapu, jejíž jméno odpovídá obsahu datového pole a s ní bude pracovat.

Roztáhnout obraz automaticky:

Aktivace této volby způsobí roztažení obrázku tak, aby přesně vyplňoval celý prvek sestavy. Pokud volba aktivována není, obrázek se

budťo ořízne (pokud pro něho není na prvku dost místa) nebo na prvku zůstane prázdné místo (pokud je místa příliš).

Vystředit obraz:

Pokud je prvek sestavy větší než obrázek a volba “Roztáhnout” není aktivována, obrázek bude v prvku vystředěn namísto aby byl umístěn v levém horním rohu.

Zarovnání:

Zarovnání obrázku na pruhu sestavy.

$$E = mc^2$$

Výrazové pole

Počítané pole (výrazové pole) se používá pro zobrazování textu nebo dat, jež jsou počítána pomocí výrazu nebo vzorce. Můžete provádět numerické výpočty, operace s řetězci, spojovat datová pole a podobně.

Výraz:

Tento výraz se vyhodnocuje při každém tisku počítaného pole (viz kapitola o skladbě výrazu).

Tisková maska:

Číselná pole mohou být formátována pomocí nastavení tiskové masky.

Písmo:

Nastavuje písmo prvku sestavy

Barva:

Udává barvu pozadí prvku sestavy (barva písma se nastavuje pomocí tlačítka “Písmo”).

Řídící prvek

Pokud Váš výraz používá nějakou souhrnnou funkci, musíte “Řídící prvek” nastavit na množinu dat, která bude používána k aktualizaci výrazu. Při každém výběru nového prvku z této množiny dat se výraz přepočítá.

Zarovnání:

Text prvku sestavy může být zarovnan vlevo, vpravo nebo může být vystředěn.

Rotace:

Otáčí Váš text. Rotace může být nastavena na jakoukoliv hodnotu mezi 0 a 360 stupni. Například 90 stupňů má za následek svislé zobrazení textu.

Auto šířka:

Tato šířka mění velikost prvku sestavy tak, aby se do něho vešel celý jeho text. Pokud není “Auto šířka” zaškrtnuta a text je větší než velikost prvku, je text oříznut.

Roztažení na výšku:

Tato volba je používána u prvků s víceřádkovým textem, např. u memo polí. Výška prvku se roztáhne tak, aby se do prvku vešly všechny řádky. Pokud je třeba, roztáhne se také pruh sestavy.

Po tisku vynulovat:

Pokud používáte výpočty jako sumování nebo počítání záznamů dat apod., můžete použít tuto volbu k nulování hodnoty výsledku po tisku prvku sestavy.

Auto zalamování:

Zaškrtněte tuto volbu pokud chcete aby se text zalamoval na další řádku pokud se nevejde do dané šířky (stejně jako u běžných textových editorů).

Průhledné:

Pokud je aktivována tato volba, nebude tištěno pozadí daného prvku sestavy. Tímto způsobem můžete umístit text například na obrázek bez toho, aniž by byl obrázek zakryt bílou plochou pod textem.

Obrázec

Tento prvek sestavy se používá pro kreslení horizontálních či vertikálních čar, kružnic a pravoúhelníků.

K dispozici jsou následující volby:

Typ:

Určuje obrázec, který může být kružnice, pravoúhelník, vodorovná či svislá čára nebo dvojice čar nahoře/dole či vlevo/vpravo.

Štětce:

- Styl:** různé styly výplně kružnice či pravoúhelníku
- Barva:** barva výplně obrazce

Pero:

- Šířka:** šířka čáry obrazce
- Mód:** různé režimy kreslení čáry
- Styl:** plné, tečkované či čerchované čáry

Systémové pole

Tento prvek sestavy se používá pro tisk různých systémových dat jako například aktuálního času či data, čísla stránky atd.

K dispozici jsou tyto volby:

Text:

Tento text se bude tisknout před aktuálními systémovými daty. Například když tisknete aktuální datum, můžete napsat text "Sestava tištěna dne:".

Typ:

Typ systémových dat, která se budou tisknout. K dispozici jsou následující typy:

- Datum:** aktuální datum tisku sestavy
- Čas:** aktuální čas tisku sestavy
- Datum/Čas:** aktuální datum a čas
- Počet řádků:** celkový počet datových záznamů (řádků)
- Číslo řádky:** číslo aktuálního datového záznamu (řádku)
- Číslo stránky:** číslo aktuální stránky tisku

- ❑ **Název sestavy:** titulek sestavy, který může být nastaven pomocí "Sestava|Volby"

Auto šířka:

Tato šířka mění velikost prvku sestavy tak, aby se do něho vešel celý jeho text. Pokud není "Auto šířka" zaškrtnuta a text je větší než velikost prvku, je text oříznut.

Průhledné:

Pokud je aktivována tato volba, nebude tištěno pozadí daného prvku sestavy. Tímto způsobem můžete umístit text například na obrázek bez toho, aniž by byl obrázek zakryt bílou plochou pod textem.

Písmo:

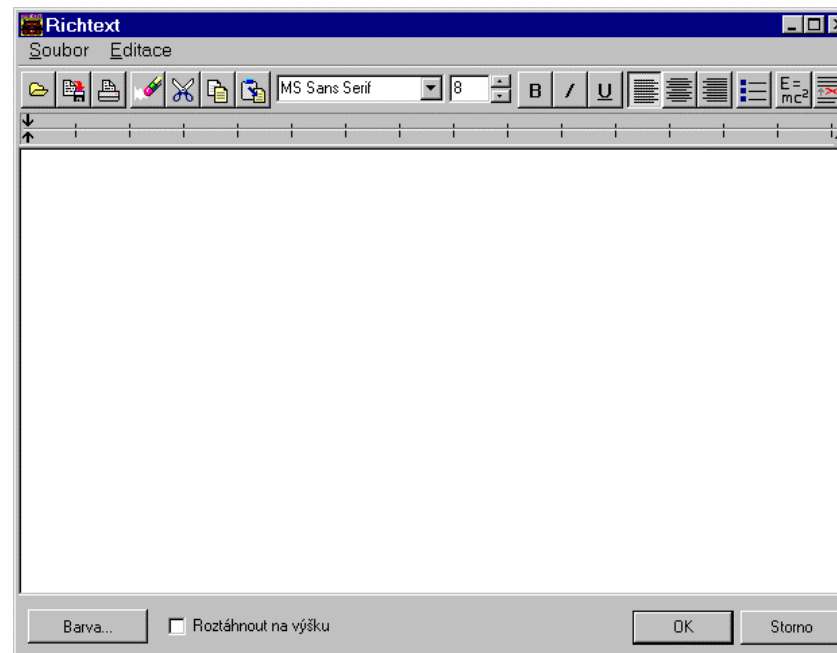
Udává písmo prvku sestavy.

Barva:

Udává barvu pozadí prvku sestavy (barva písma se nastavuje pomocí tlačítka "Písmo").

Pole Richtext

Pole Richtext je prvek sestavy schopný zobrazit víceřádkový text s různými druhy písma, barvami a formátem. V dialogu nastavení vlastností pole Richtext stiskněte tlačítko "Edit" a zobrazí se textový editor pro zápis rich-textu.

Zarovnání:

nastavuje zarovnání textu pokud nabylo žádné zarovnání nastaveno v editoru

Písmo:

nastavuje písmo pokud nebylo žádné specifikováno v editoru

Barva:

nastavuje barvu textu pokud nebyla žádná vybrána v textovém editoru

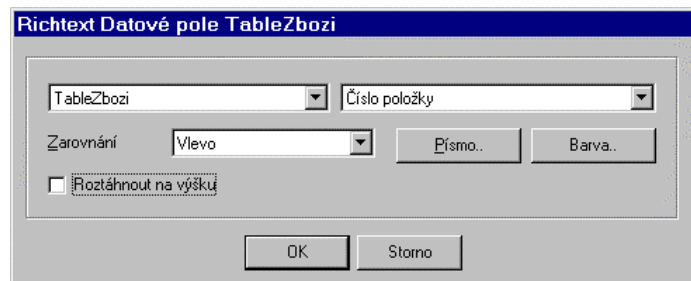
Roztažení na výšku:

Tato volba je používána u prvků s víceřádkovým textem, např. u memo polí. Výška prvku se roztáhne tak, aby se do prvku vešly všechny řádky. Pokud je třeba, roztáhne se také pruh sestavy.

Pole Richtext z databáze

Tento prvek sestavy zobrazuje pole richtext z databáze. K dispozici jsou následující volby:

Datové pole:

Určuje datové pole používané prvkem sestavy.

Zarovnání:

nastavuje zarovnání textu pokud nabylo žádné zarovnání nastaveno v editoru

Písmo:

nastavuje písmo pokud nebylo žádné specifikováno v editoru

Barva:

nastavuje barvu textu pokud nebyla žádná vybrána v textovém editoru

Roztažení na výšku:

Tato volba je používána u prvků s víceřádkovým textem, např. u memo polí. Výška prvku se roztáhne tak, aby se do prvku vešly všechny řádky. Pokud je třeba, roztáhne se také pruh sestavy.

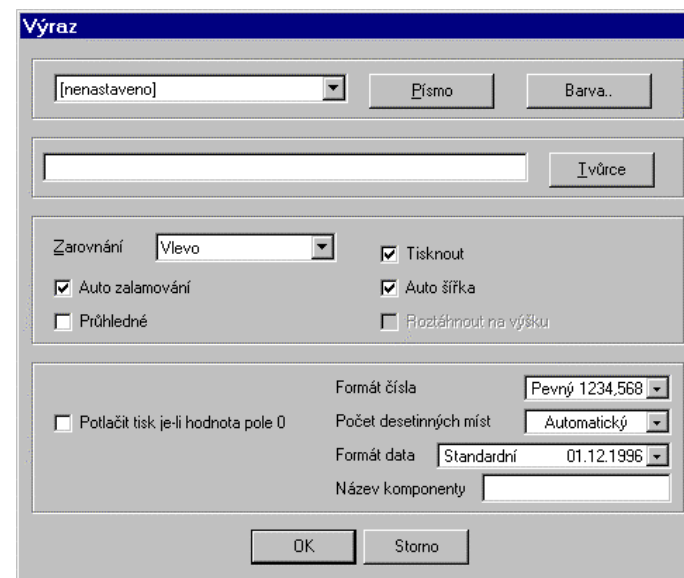
Graf

Prvek graf lze využít k zobrazení různých typů grafů a tabulek. K dispozici je editor grafů, jehož popis najdete dále v příručce.

Výraz

Pomocí tohoto pole můžete vložit druhý typ výrazu, který používá návrhář sestav. Pomocí těchto výrazů můžete vkládat do sestavy i funkce, které jsou popsány na konci příručky a které nemůžete vkládat pomocí *Výpočtového pole*. Výrazy si můžete i pojmenovat (název komponenty) a nad nimi definovat další funkce pomocí prvku *Souhrn pro výraz*.

Písmo

Nastavuje písmo prvku sestavy.

Barva

Udává barvu pozadí prvku sestavy (barva písma se nastavuje pomocí tlačítka *Písmo*).

Tvůrce

Po stisku tohoto tlačítka se objeví tvůrce výrazů, pomocí kterého můžete zkonstruovat výraz. Popis tvůrce výrazů je v první části příručky.

Zarovnání:

Text prvku sestavy může být zarovnán vlevo, vpravo nebo může být vystředěn.

Auto zalamování:

Zaškrtněte tuto volbu pokud chcete aby se text zalamoval na další řádku pokud se nevejde do dané šířky (stejně jako u běžných textových editorů).

Průhledné:

Pokud je aktivována tato volba, nebude tištěno pozadí daného prvku sestavy. Tímto způsobem můžete umístit text například na obrázek bez toho, aniž by byl obrázek zakryt bílou plochou pod textem.

Tisknout

Udává, zda se pole vytiskne na sestavu. Některá pole můžete použít jako mezivýsledky do výrazu a proto je nebudete chtít tisknout. Takové pole si pojmenujte v poli *Název komponenty*. Takto pojmenované pole můžete použít v prvku *Výraz II*.

Název komponenty

Zde si můžete pojmenovat prvek a dále jej pak pod tímto jménem používat ve *Výrazu II*. Používá se, pokud některá pole slouží jako mezivýsledky dalších operací.

Auto šířka:

Tato šířka mění velikost prvku sestavy tak, aby se do něho vešel celý jeho text. Pokud není "Auto šířka" zaškrtnuta a text je větší než velikost prvku, je text oříznut.

Roztažení na výšku:

Tato volba je používána u prvků s víceřádkovým textem, např. u memo polí. Výška prvku se roztáhne tak, aby se do prvku vešly všechny řádky. Pokud je třeba, roztáhne se také pruh sestavy.

Potlačit tisk je-li hodnota 0

Tato volba potlačuje tisk číselných polí pokud je jejich hodnota rovna nule.

Formát čísla

Udává, v jakém formátu se vytiskne číselná hodnota výrazu.

Počet desetinných míst

Udává, s kolika desetinnými místy se vytisknou číselné hodnoty výrazu.

Formát data

Udává, v jakém formátu se vytiskne datumová hodnota výrazu.

Souhrn pro výraz

Pokud potřebujete nadefinovat nějakou agregační funkci (součet, průměr počet atd.) nad nějakým pojmenovaným výrazem, použijte tento prvek. Souhrn pro výraz se zpravidla umísťuje na součtových pružích. Pro jeho použití musíte mít alespoň jeden prvek na sestavě s vyplněným názvem komponenty.

Komponenta

Zde si vyberete komponentu sestavy, nad kterou chcete nadefinovat agregační funkci.

Automatická velikost

Při zaškrtnutí se mění velikost prvku sestavy tak, aby se do něho vešel celý jeho text. Pokud není pole zaškrtnuto a text je větší než velikost prvku, je text oříznut.

Průhledné

Pokud je aktivována tato volba, nebude tištěno pozadí daného prvku sestavy. Tímto způsobem můžete umístit tet například na obrázek bez toho, aniž by byl obrázek zakryt bílou plochou pod textem.

Zarovnání

Text prvku sestavy může být zarovnán vlevo, vpravo nebo může být vystředěn.

Font

Nastavuje písmo prvku sestavy

Barva

Udává barvu pozadí prvku sestavy (barva písma se nastavuje pomocí tlačítka *Písmo*).

Operace

Zde vyberte požadovanou agregační funkci, která se má provést nad komponentou.

Skrýt nulové hodnoty

Tato volba potlačuje tisk číselných polí pokud je jejich hodnota rovna nule.

Formát čísla

Udává, v jakém formátu se vytiskne číselná hodnota výrazu.

Počet desetinných míst

Udává, s kolika desetinnými místy se vytisknout číselné hodnoty výrazu.

Formát data

Udává, v jakém formátu se vytiskne datumová hodnota výrazu.

Pruh který hodnotu nuluje

Pokud chcete tisknout mezisoučty skupin, vyberte zde název pruhu, na kterém je nadefinován prvek souhrn. Po jeho vytištění se vnitřní součet vynuluje a další tištěné údaje se začnou sčítat opět od začátku. Pokud zde nebude vyplněn žádný pruh, budou se údaje sčítat pořád dál.

Formátování polí (tisková maska)

Číselná pole a datová či časová pole mohou být zobrazena mnoha různými způsoby. To je možno ovládat pomocí tiskových masek, které představují symbolický formát výstupu.

Číselné pole

Symbol	Význam
0	Zástupce číslice. Pokud má formátovaná hodnota číslici na pozici kde v tiskové masce zapsána '0', je číslice zkopírována do výstupního řetězce. V opačném případě je na toto místo výstupního řetězce uložena '0'.
#	Zástupce číslice. Pokud má formátovaná hodnota číslici na pozici kde v tiskové masce zapsán '#', je číslice zkopírována do výstupního řetězce. V opačném případě se v tomto místě výstupního řetězce neukládá nic.
.	Desetinná tečka. První znak '.' v tiskové masce udává umístění desetinného oddělovače ve formátované hodnotě. Všechny další znaky '.' jsou ignorovány. Aktuální znak používaný jako desetinný oddělovač ve výstupním řetězci je specifikován v oddílu Číslo Místního natavení Ovládacích panelů Windows.
,	Oddělovač tisíců. Pokud tisková maska obsahuje jeden či více znaků ',', výstup bude mít oddělovač tisíců vložen mezi každou skupinou tří číslic vlevo od desetinné čárky. Umístění a počet znaků ',' v tiskové masce neovlivňuje výstup, vyjma indikace, že jsou požadovány oddělovače tisíců. Aktuální znak používaný jako oddělovač tisíců ve výstupním řetězci je specifikován v oddílu Číslo Místního natavení Ovládacích panelů Windows.

E+	Vědecký zápis. Pokud tisková maska obsahuje některý ze znaků 'E+', 'E-', 'e+' nebo 'e-' číslo bude vyjádřeno ve tvaru vědeckého zápisu. Skupina nejvýše čtyř znaků '0' může ihned následovat 'E+', 'E-', 'e+' nebo 'e-', což určuje minimální počet číslic v exponentu. Formáty 'E+' a 'e+' používají znaménko plus pro výstup kladných exponentů a mínus pro výstup exponentů záporných. Znaky 'E-' a 'e-' formátují výstupní znaménko pouze pro záporné exponenty.
xx'/"xx"	Znaky uzavřené v apostrofech či uvozovkách jsou ve výstupu tak jak jsou a neovlivňují formátování.
;	Odděluje sekce pro kladná, záporná a nulová čísla ve výstupní masce.

Umístění '0', ležící nejvíce vlevo před desetinnou čárkou ve výstupní masce a '0' ležící ve výstupní masce nejvíce vpravo za desetinnou čárkou určuje rozsah číslic které budou vyjádřena ve výstupním řetězci. Formátované číslo je vždy zaokrouhleno na tolik desetinných míst, kolik je zástupců číslic ('0' nebo '#') napravo od desetinné čárky. Pokud tisková maska neobsahuje žádnou desetinnou čárku, hodnota je zaokrouhlena na nejbližší celé číslo. Pokud má formátované číslo více číslic před desetinnou čárkou než je obsaženo zástupců číslic před znakem '.' v tiskové masce, přebývající číslice se vytisknou před prvním z těchto zástupců. Aby bylo možné použít různé formáty pro kladné, záporné a nulové hodnoty, tisková maska může obsahovat jednu až tři sekce oddělené středníky.

- **Jedna sekce:** Tisková maska se aplikuje na všechny hodnoty.
- **Dvě sekce:** První sekce se aplikuje na kladné hodnoty a nuly, druhá na hodnoty záporné.
- **Tři sekce:** První sekce se aplikuje na kladné hodnoty, druhá na hodnoty záporné a třetí na nuly.

Pokud je sekce pro záporné nebo pro nulové hodnoty prázdná, tedy pokud nic není mezi středníky tyto sekce vymezení, je namísto nich užita sekce pro kladné hodnoty. Pokud je prázdná sekce pro kladné hodnoty nebo pokud je prázdná celá tisková maska, hodnota je formátována pomocí obecného formátování s plovoucí řádovou čárkou na 15 platných číslic. Obecné formátování s plovoucí řádovou čárkou

se použije také v případě, že má hodnota více než 18 číslic před desetinnou čárkou a tisková maska nespecifikuje vědecký tvar zápisu.

Datum/Čas

Pro datum a čas jsou k dispozici následující volby:

Symbol	Zobrazuje
c	Zobrazuje datum za použití krátkého výchozího formátu data Windows, následované časem zobrazeným pomocí dlouhého časového formátu Windows. Pokud je jmenovatel zlomku hodnoty Datum/Čas roven nule, čas se nezobrazí.
D	Zobrazuje den jako číslo bez počáteční nuly (1-31).
Dd	Zobrazuje den jako číslo včetně počáteční nuly (01-31).
ddd	Zobrazuje den ve zkratce (Sun-Sat).
dddd	Zobrazuje den v celém názvu (Sunday-Saturday).
dddddd	Zobrazuje datum v krátkém formátu.
dddddd	Zobrazuje den v dlouhém formátu.
m	Zobrazuje měsíc jako číslo bez počáteční nuly (1-12). Pokud symbol následuje ihned za symbolem h nebo hh, jsou namísto měsíce zobrazovány minuty.
mm	Zobrazuje měsíc jako číslo včetně počáteční nuly (01-12). Pokud symbol mm následuje ihned za symbolem h nebo hh, jsou namísto měsíce zobrazovány minuty.
mmm	Zobrazuje měsíc ve zkratce (Jan-Dec).
mmmm	Zobrazuje měsíc v celém názvu (January-December).
yy	Zobrazuje rok jako dvoumístné číslo (00-99).
yyy	Zobrazuje rok jako čtyřmístné číslo (0000-9999).
h	Zobrazuje hodinu bez počáteční nuly (0-23).
hh	Zobrazuje hodinu včetně počáteční nuly (00-23).
n	Zobrazuje minutu bez počáteční nuly (0-59).
nn	Zobrazuje minutu včetně počáteční nuly (00-59).
s	Zobrazuje sekundu bez počáteční nuly (0-59).

ss	Zobrazuje sekundu včetně počáteční nuly (00-59).
t	Zobrazuje čas v krátkém formátu.
tt	Zobrazuje čas v dlouhém formátu.
am/pm	Používá 12-hodinový cyklus pro symbol h nebo hh a zobrazuje 'am' pro dopolední a 'pm' pro odpolední hodiny. Symbol am/pm může být zapsán malými či velkými písmeny nebo kombinovaně, výsledek tomu bude odpovídat.
a/p	Používá 12-hodinový cyklus pro symbol h nebo hh a zobrazuje 'a' pro dopolední a 'p' pro odpolední hodiny. Symbol a/p může být zapsán malými či velkými písmeny nebo kombinovaně, výsledek tomu bude odpovídat.
ampm	Používá 12-hodinový cyklus pro symbol h nebo hh a zobrazuje obsah globálních proměnných TimeAMString pro dopolední a TimePMString pro odpolední hodiny.
/	Zobrazuje oddělovač data daný Místním nastavením Windows.
:	Zobrazuje oddělovač času daný místním nastavením Windows.
Xx!/"xx"	Znaky uzavřené v apostrofech či uvozovkách jsou ve výstupu tak jak jsou a neovlivňují formátování.

Symbole tiskové masky mohou být zapsány malými nebo velkými písmeny, oboje vede ke stejnému výsledku.

Skladba výrazu

Výrazy se používají pro výpočty číselných nebo logických hodnot a řetězců. Pro tyto účely existují různé operátory a funkce, srovnatelné s programovacím jazykem (v tomto případě s Pascalem), které mohou být použity k provádění mnoha druhů výpočtů. Můžete provádět operace s datovými poli, například počítat daň z dané ceny nebo sloučit dvě datová pole v jeden řetězec. Mějte na paměti, že je-li výraz vlastností pruhu sestavy, jeho výsledek musí být logická hodnota. Pouze pruh skupiny přijímá výsledek ve formě řetězce nebo čísla, tak

jako prvek sestavy výrazové (výpočtové) pole. POZOR! Tato pravidla neplatí pro prvek Výraz II

Tvorba výrazů

Vyhodnocovací mechanismus výrazů pracuje se čtyřmi datovými typy: řetězci (Strings), celými čísly (Integer), desetinnými čísly (Float) a logickými hodnotami (Boolean). Binární data a memo pole nejsou ve výrazech podporovány. Níže je uveden seznam, udávající jak jsou databázová pole konvertována do datových typů sestavy:

Typ dat	Typ pole
String	pole string, datová (date) a časová (time) pole
Integer	pole smallInt, pole byte, pole integer
Float	pole float, měnová (currency) pole
Boolean	(logická) pole boolean

Skladba výrazu sestavy se velice podobá objektovému Pascalu. Níže je uveden seznam podporovaných operátorů:

Operátor	Popis
+	Sčítání
-	Odečítání
*	Násobení
/	Dělení
()	Závorky
And	Logické "a zároveň"
Or	Logické "nebo"
Not	Logické "ne"
=	Rovnost
<	Menší než
>	Větší než

<=	Menší nebo rovno než
>=	Větší nebo rovno než
<>	Nerovnost

Standardně obsažené funkce jsou:

Funkce	Popis
Date	Vrací aktuální datum jako řetězec
Time	Vrací aktuální čas jako řetězec
Str(Number)	Převádí číselný argument na řetězec
Copy(Str,s,l)	Vrací podřetězec řetězce Str, začínající s-tým znakem, vrací maximum z "l" znaků
Int(Number)	Vrací celou část čísla
Frac(Number)	Vrací desetinnou část čísla
If(Expr,r1,r2)	Vrací r1 nebo r2 v závislosti na logickém výrazu Expr
TypeOf(Expr)	Vrací datový typ Expr
Sqrt(Number)	Vrací druhou odmocninu z Number
True	Logická hodnota True (pravda)
False	Logická hodnota False (nepravda)
Sum(Expr)	Vrací sumu z Expr
Count	Vrací počet položek
Min(Expr)	Vrací nejmenší hodnotu Expr
Max(Expr)	Vrací největší hodnotu Expr
Average(Expr)	Vrací průměrnou hodnotu Expr

Použití databázových polí ve výrazech

Ve výrazu je možné použít jakékoliv pole z každé tabulky, nad kterými je sestava stavěna. Názvy polí mohou být volány buď uvedením vlastního názvu (např. Jmeno) nebo jménem tabulky následovaným tečkou a názvem pole (např. Zakaznici.Jmeno). Pokud neuvedete jméno tabulky, výkonný mechanismus sestavy bude hledat pole ve všech dostupných množinách dat a použije první nalezený výskyt.

Současná verze vyhodnocovacího mechanismu výrazů nepodporuje názvy polí se vsazenými speciálními znaky jako mezera, "/", tečka, dolar atp.

Použití řetězců ve výrazech

Řetězce by měly být ve výrazech uvedeny v uvozovkách. Toto je správný výraz:

"Počítače jsou skvělé!"

Maximální délka řetězce je 255 znaků.

Příklady výrazů

Zde jsou některé příklady výrazů:

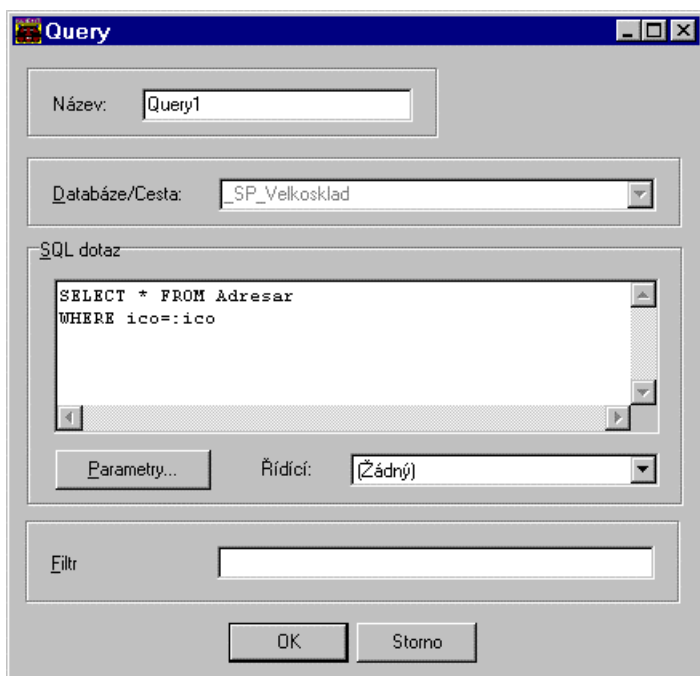
Výraz	Popis
1	Celočíselná konstanta, vrací 1
1.5	Desetinná konstanta, vrací 1.5
"Delphi"	Konstanta řetězec, vrací řetězec "Delphi"
True	Logická konstanta, vrací hodnotu True (pravda)
1+2	Číselný výpočet, vrací 3
2* (3+2.5)	Číselný výpočet, vrací 11
"Delphi" + "jsou skvělé"	Operace s řetězci, vrací "Delphi jsou skvělé"
Jmeno	Vrací hodnotu pole Jmeno pokud existuje
Zakaznik.Jmeno	Vrací hodnotu pole Jmeno z tabulky Zakaznik
Jmeno + " " + Kontakt	Slučuje pole Jmeno, mezery a pole Kontakt
Cena * Poplatek /100	Číselný výpočet s poli
"Printed" + Date	Operace s řetězci
"Celková zaplacená cena je" + str(Cena)	Operace s řetězci
if(Cena > 5000, "Velká", "Malá")	Vrací "Velká" pokud je Cena větší než 5.000,- jinak vrací "Malá"
if(Check-pole, "X", "")	Tiskne X pokud Check-pole je True (pravda)

Vizuální tvorba výrazů

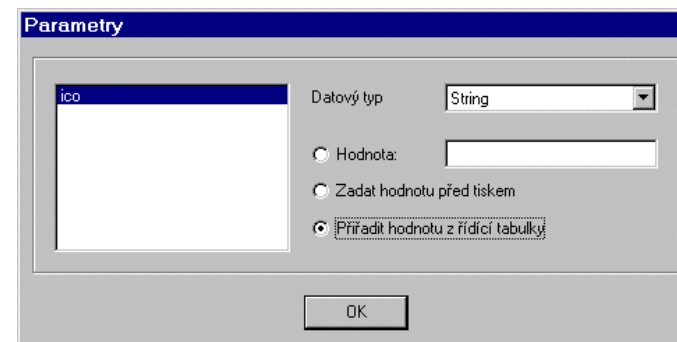
Výrazy mohou být přímo vepsány do odpovídající editační řádky nebo je možné je tvořit pomocí průvodce sestavením výrazu, který je dostupný stiskem tlačítka po pravé straně editační řádky. Pak můžete výraz sestavit vizuálně pomocí myši. Pokud má použitá funkce parametry, jako "Copy" nebo "Sum", otevře se další dialog, ve kterém tyto parametry nadefinujete.

Použití parametrů v příkazech SQL

Pokud jste seznámeni s SQL, pak víte, že příkazy SQL mohou mít parametry. Návrhář sestav umožňuje používat parametry též. Následující příklad ukazuje dotaz SQL, který má parametr "ICO" (jemuž předchází ":" jak je obvyklé):

Nyní můžete stisknout tlačítko *Parametr* a otevře se následující dialog:

Zde můžete definovat typ parametru:

Hodnota

Tato hodnota se pro parametr použije při generování sestavy.

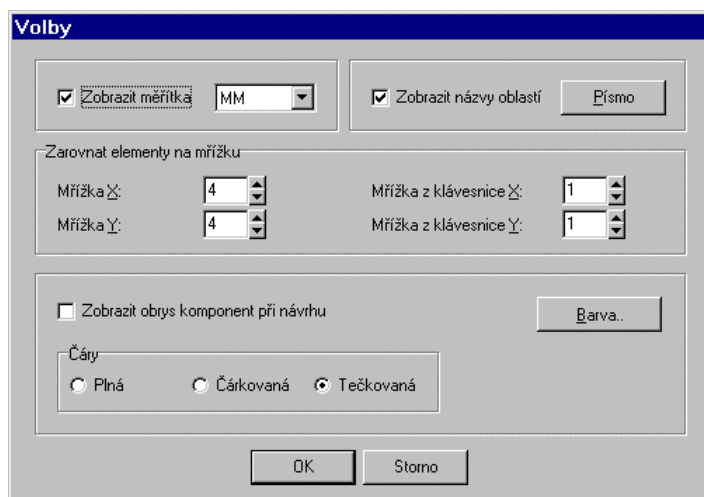
Ptát se na hodnotu před tiskem

Tuto volbu použijte pokud chcete, aby se výkonný systém sestavy ptal na hodnotu parametru před tiskem sestavy. Zobrazí se dialog se vstupní řádkou pro hodnotu parametru. Tímto způsobem se například dá sestava před tiskem individuálně filtrovat.

Přidělit hodnotu z řídicí množiny dat

Tato volba slouží k náhradě hodnoty parametru z jiné množiny dat, což znamená, že název parametru odpovídá názvu pole v jiné tabulce nebo dotazu. V dialogu nastavení vlastností aktuálního dotazu musíte nastavit vlastnost "Řídící" na řídicí množinu dat.

Položka menu Náhled | Volby

Zobrazit měřítko

Tuto volbu aktivujte, pokud chcete ukázat čáry mřížky při návrhu sestavy. Tyto čáry Vám umožní snadnější posouvání a zarovnávání prvků sestavy.

Jednotky

Jednotky používá návrhář sestav pro kreslení měřítka a mřížky. K dispozici jsou milimetry, palce a znaky.

Zobrazit názvy oblastí (pruhů)

Tato volba slouží pro zobrazení názvů pruhů na nich v průběhu návrhu. Názvy pruhů se samozřejmě netisknou.

Písmo

Písmo, kterým se zobrazuje název pruhu.

Velikost mřížky

Tímto se nastavuje neviditelná mřížka, ke které jsou automaticky zarovnávány prvky sestavy. Můžete ji použít pro snadnější zarovnávání prvků sestavy do stejné horizontální a vertikální pozice.

Poznámka: Prvky sestavy můžete posouvat po jednom pixelu i když je nastavená větší mřížka. Lze tak činit pokud během pohybování prvkem držíte stisknutou klávesu [Shift].

Velikost mřížky z klávesnice

Totéž jako "Velikost mřížky", ale pro pohyb pomocí kurzorových kláves klávesnice namísto myši.

Zobrazit obrys prvku při návrhu:

Pokud je aktivována tato volba, kolem každého prvku sestavy se budou během návrhu kreslit jeho obrysy. Tímto způsobem mohou být prvky zobrazovány jasněji. Obrysy se kreslí pouze při návrhu, netisknou se.

Položka menu Sestava | Volby

Název sestavy

Toto je název (titulek) sestavy, který se objeví v ovladači tiku Windows a který lze použít v sestavě pomocí systémového pole.

Na výšku/Na šířku

Tato volba udává orientaci stránky. Velikost návrháře sestav se odpovídajícím způsobem změní.

Písmo

Toto písmo se použije jako výchozí pro všechny nové prvky sestavy a pro prvky pro které nebylo nastaveno žádné individuální písmo.

Velikost papíru

Udává velikost papíru sestavy. Mějte na paměti, že ne všechny ovladače tiskáren podporují všechny velikosti papíru.

Délka, Šířka

Pokud používáte vlastní nastavení velikosti papíru, použijte tyto prvky.

Okraje (Nahoře, Dole, Vlevo, Vpravo)

Toto jsou okraje papíru. Pamatujte, že minimální hodnoty závisí na hardwaru vaší tiskárny.

Mezera mezi sloupci

Toto je prázdné místo mezi sloupci pokud používáte sestavu kde jich je více.

Počet sloupců

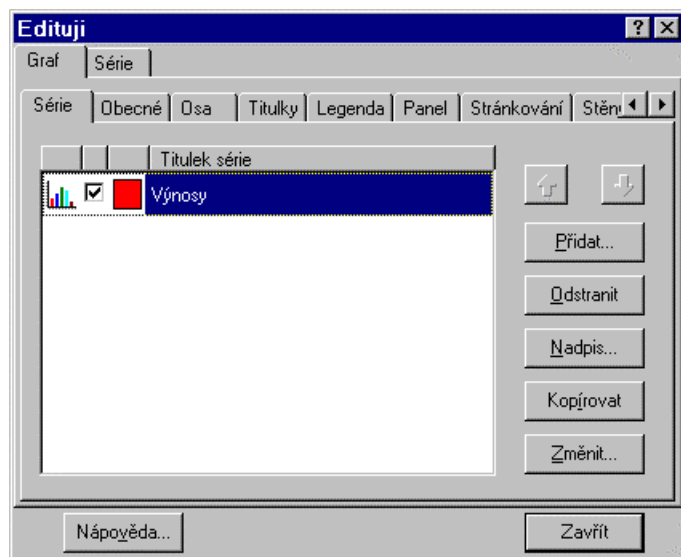
Toto je počet sloupců v sestavě použitých.

Obrys

Tento obrys se bude kreslit kolem každé tištěné stránky.

Editor grafů

Editor graf; je nástroj na vytváření a úpravy grafů. Editor sestává ze dvou základních sekcí, *parametrů Grafu* a *parametrů Série*. V parametrech série můžete definovat parametry vzhledu zobrazení grafu. V parametrech série definujete vlastnosti série. Stránky série budou obsahovat parametry závislé na tom, jakého typu série (řady) se budou týkat. Výběrové pole na vrchu tabulky série ukazuje jaké série právě editujete.

V jednom grafu můžete mít více tzv. sérií. Série znázorňuje průběh jedné veličiny (např. můžete mít v grafu jednu sérii, která zobrazuje náklady a druhou, která zobrazuje výnosy). Pomocí tlačítka *Přidat* vložíte do grafu potřebný počet sérií a na dalších záložkách editoru grafů nastavíte požadované parametry. Pokud nebudete vědět, co do kterého políčka zapsat, stiskněte malinké tlačítko **?** na horním okraji okna a pak si klikněte na pole, jehož význam chcete zobrazit.

Funkce použitelné ve výrazech

Zde popsané funkce můžete používat ve všech výrazech konstruovaných v tvůrci výrazů v návrháři sestav. Dále je možné používat funkce speciální pro daný konkrétní program (viz. příslušný manuál).

Aritmetické funkce

+ Součet dvou operandů

číslo + číslo = číslo

text + text = text

datum + číslo nebo číslo + datum = datum zvětšené o číslem zadaný počet dní.

Příklad:

14.6 + 8	{=22.6}
"AHOJ " + "MAMI "	{="AHOJ MAMI "}
21.8.1996 + 5	{=26.8.1996}

- Rozdíl dvou operandů

číslo - číslo = číslo

datum - číslo = datum zmenšené o číslem zadaný počet dní.

Příklad:

14.6-8	{=6.6}
21.8.1996 - 5	{=16.8.1996}

* Násobení čísel

/ Dělení čísel

SQR(číslo)

vrací druhou mocninu čísla

SQRT(číslo)

vrací druhou odmocninu čísla

ABS(číslo)

vrací absolutní hodnotu čísla

MIN(číslo1, číslo2)

vrací menší ze dvou čísel

Příklad:
MIN(1, 2) {=1}

MAX(číslo1, číslo2)
vrací větší ze dvou čísel

číslo1 **DIV** číslo2
vrací celou část podílu číslo1 / číslo2

Příklad:
13 DIV 5 {=2}

číslo1 **MOD** číslo2
vrací zbytek po dělení číslo1/číslo2

Příklad:
13 MOD 5 {=3}

ROUND(číslo,kolik_deset_míst)
zaokrouhlí číslo na zadaný počet desetinných míst
kolik_deset_míst může být i záporné

Příklad:
ROUND(12.87432, 2) {=12.87000}
ROUND(12.87432, -1) {=10.00000}

Porovnávací funkce

= < > <= >= <>

Porovnávací funkce porovnávají dvě hodnoty - čísla, texty, data nebo logické hodnoty. Pro logické hodnoty platí, že NE < ANO.

Logické funkce

NOT (Logický výraz)
vrací ANO, pokud logický výraz neplatí, jinak NE.

Příklad:
NOT(TODAY=1.1.1983) {=ANO}

(Logický výraz1) **AND** (Logický výraz2)
vrací ano, pokud platí oba logické výrazy, jinak vrací NE

Příklad:
(TODAY=1.1.1983) AND (5 < 8) {=NE}

(Logický výraz1) **OR** (Logický výraz2)
vrací ano, pokud platí alespoň jeden logický výraz, jinak vrací NE

Příklad:
(TODAY=1.1.1983) OR (5 < 8) {=ANO}

Textové funkce

STR(číslo,celk_délka,počet_deset_míst)
vrací text vytvořený ze zadaného čísla, přičemž celková délka textu je celk_délka a počet desetinných míst je počet_deset_míst

Příklad:
Str(3.6, 4, 1) {" 3.6"}

UPPER(Text)
Převéde text na velká písmena

Příklad:
Upper("Tabulka") {"TABULKA"}

POS(hled_Text,Text)
vrací první pozici textu hled_Text v textu Text

Příklad:
Pos("a", "Tabulka") {=2}

COPY(Text,Od_pozice,Počet_Znaků)
vrací část textu Text o počtu znaků Počet_Znaků počínaje pozicí Od_Pozice

Příklad:

COPY("Tabulka", 2, 3) {"= "abu" }

LEN(Text)

vrací počet znaků textu TEXT

Příklad:

LEN("Tabulka") {=7}

STR\$(údaj)

převede údaj libovolného typu na text

Příklad:

"Dnes je "+STR\$(Today) {"= "Dnes je
9.4.1997" }

NUM\$(Fmt, dPl, x)

vrací zformátovaný text pro číslo x, kde počet desetinných míst je zadán číslem dPl.

Formát zobrazení je určen číslem Fmt takto:

0 - Pevný formát	1234.568
1 - Vědecký formát	1.235 E003
2 - Standardní formát	1 234.568
3 - Měna	1 234.568 Kč
4 - Procento	123456.78%

Příklad:

NUM\$(3, 5, 12.1) {"= "12.10000 Kč" }

NUM\$(4, 1, 0.05) {"= "5.0 %" }

Funkce pro datum a čas**TODAY**

vrací aktuální systémové datum

Příklad:

TODAY {např. 22.07.1997}

TIME

vrací aktuální systémový čas

Příklad:

TIME {např. 11:56:34}

NOW

vrací aktuální systémové datum a čas

Příklad:

NOW {např. 22.07.1997 11:56:34}

YEAR(Datum/Čas)

vrací rok zadaného data jako číslo

Příklad:

YEAR(TODAY)

MONTH(Datum/Čas)

vrací měsíc zadaného data jako číslo

Příklad:

MONTH(TODAY)

DAY(Datum/Čas)

vrací den zadaného data jako číslo

Příklad:

DAY(TODAY)

HOURL(Datum/Čas)

vrací hodinu zadaného data/času jako číslo

Příklad:

HOURL(NOW)

MINUTE(Datum/Čas)

vrací minutu zadaného data/času jako číslo

Příklad:

MINUTE(NOW)

SECOND(Datum/Čas)

vrací sekundu zadaného data/času jako číslo

Příklad:

SECOND(NOW)

MSECOND(Datum/Čas)

vrací milisekundu zadaného data/času jako číslo

Příklad:

MSECOND(NOW)

DAYOFWEEK(Datum/Čas)

Vrací pořadové číslo dne v týdnu u zadaného data. Pořadové číslo pondělka je 1

Příklad:

DAYOFWEEK(11.5.1198) {=1 - pondělí}

DATE(den,měsíc,rok)

z čísel udávajících den, měsíc a rok zkonstruuje tato funkce příslušné datum. (tj. výsledek je typu Datum/čas)

Příklad:

DATE(18,5,1998) {"18.5.1998"}

MONTHTEXT(měsíc)**DAYTEXT**(den)

vrací název dne v týdnu (daytext), respektive název měsíce (monthtext) podle zadaného pořadového čísla dne v týdnu (měsíce v roce). Pořadové číslo pondělka je 1.

Příklady:

MONTHTEXT(2) {"únor"}

DAYTEXT(5) {"pátek"}

Funkce výběru

IF(logický výraz, hodnota_pokud_ANO, hodnota_pokud_NE)

funkce vrací jednu ze dvou hodnot v závislosti na výsledku logického výrazu. hodnota_pokud_ANO a hodnota_pokud_NE musejí být stejného typu.

Příklad:

IF(Today > 21.8.1996, Today+5, Today-5) {=Today+5}

```
IF(Today > 21.8.1996,15,25) {=15}
IF(Today > 31.12.2010, "Tento program používám již
dlouho", "") {"="}
```

Reklamace uplatňujte u výrobce:

CSH spol. s r.o., Velflíkova 10, 160 00 Praha 6
tel.: 242 486 998, 242 486 931-2, 242 486 962, 242 486 971,
fax: 242 486 970
e-mail: cs@cs.cz, WWW: <http://www.csh.cz>